1279 1889 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 5 ՇԱԲ 1307 ՄՈՒՀԱՐԻՄ 21 ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ԱՐԱՐ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԿԻՉԷ

20 ԱՐԱՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԵՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՍՊԱՄՊՈՀ	140 ղր.	70 ղր.	40 ղր.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջհիայէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱՐ ԳԻՆԵՐԸ

Լինելի, Շնեի վէ Հինդ[illegible] 12 ղր. 5
Միանգամ սահիպէ 11ի 10ղ. հա. » 3
Մէվտատը նաֆիայա տարի ալէնդէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ աէրքա օլունմայան էվրաղ իսատէ օլունմայաճագ տարը։

{صاحب امتياز: جيوڵكيان}

ԵԷՂՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

Խմբագրատեղի, Սթամպոլտա Զապտ Ալի ճաւուտէսինտէ նումէրը 20 ձիվէլէկեան մահալլէսնտա տրը։ Գրեափֆէի մէվատտա հագգրնտա կազէթանէն սահիպ վէ մէսուլը ՅԻՒՐԻՆՆԷՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵՐՈՒՆԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԿԻՐԻՏ

Եանեատան մէվրուտ պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Շաքիր բաշա հազրէթլէրի՝ Կիրիտ ճէզիրէսինէ սաայիլ ու ինթիզամը տարիմ սուրէթտէ մուհաֆազասը խուսուսրնտա ասաքիրը մուհաֆըզանը 30000է իպլաղ իտիլմէսինէ լիզում կէօրմիշ տիր։ (Լէվանտ)

:
:

Իտարէի Մախսուսէնին Լ--Ֆէնէ վաբօրը՝ քէրէսթէ եիւքլենէրէք տիւն սաաթ եարըմտա Յէրսատտէնէ կիրիտ հարէքէթ իթմիշ տիր։

:
:

Քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլուպ Շաքիր բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան Կիրիտտէն Սթամպօլա կէօնտէրիլտիքլէրի կէչէնտ եազըլան 2 ճանէնին՝ միւտտէթը ճէզասիէլէրինի իքմալ իչիւն Զապթիէ Նէզարէթի թարաֆընտան երկէնի վէ Ամասիա կէօնտէրիլտիքլէրի իշիտիմիշ տիր։

Օֆիտատան Թ-ն կազէթասընա վէրիլէն մալիւմաթա կէօրէ, Պուլկարիստանէն պիր Ամէրիգա սինտիգասյա միւզաքէրէ էլլէտիկի 25,000,000 ֆր. լըգ. իսթիգրազ՝ Ամէրիգա սինտիգասընէն՝ իճրան միւզաքէթաա մէմուր օլան Պուլկարար թարաֆընտան գօսիսիօն նամ.յա իսալէպ օլունան 1,500,000 ֆր.ը վէր մէքտէնիմինա էյլէտիկի իչիւն ադամ օղլնմայաճագ տրը։ Պու քէրրէ Պուլկարիստան հիւքիւմէթի՝ օլ պապտէ պիր Ինկիլիզ շիրքէթը մալիյէսիյէ իճրան միւզաքէրաթա պաշլամըշ տրը։

Ֆրանսա տարիրիյէ Նազըրը Մ. Գոնսթան թարաֆընտան վէրիլէն էմր իւկէրինէ, ժէնէրալ Պուլանժէնին Մոնմարթը տարիրէի ինթիխապիէսինտէ նէյը օլնան պէյանանմէլէրի թօրամարըլմըշ, վէ պունլարը նէյը իտէնլէր թէվգիֆ իտիլմիշ տիր։

Պուգրէչտէն իչար օլնմըշընա կէօրէ, 50,000,000 ֆր.տան իսարէթ օլան Բուլմանիա իսթիգրազը ադտ օլնմըշ տրը։

Պու իսթիգրազ՝ Պէրլին պօրասընտա ֆէվգէլատէ հիւսնը գապուլ օլմըշ տրը։

Մ. Գոմօր նամ զաթը՝ Սամսունտան պաշլայարագ վէ Սիվաս իւզէրինտէն կէչէրէք, Պաղտատա գատար պիր տէմիր եօլ ինչասը իմթիյազընէն Սթամպօլ իլէ Տօրամ Պաղչէ իսկէլէսինէ կէլիպ, օրատա հազը պուլունմադտա օլան խաս ախբր արապալարընա բաքիպէն սաաթ 12տէ Եըլտըզ սէրայընա ազիսէթ իմմիշլէր տիր։

Զաթը հազրէթը Բաթիշահի՝ միւշարէէյհիւմ հազարաթընը հուզուրը Շահանէլէրինէ գապուլ պուլուրդտան սօնրա, Շալէ գասրը հիւմայունընտա մուզիգա թէրէննիւմսաղ օլաղը հալտէ սաաթ պիրտէ Թաամա միւպաշէրէթ օլունմըշ տրը։

Զաթը հազրէթը Բաթիշահի՝ լուֆթէն վէ թէնէզզիւլէն իչպու զիյաֆէթտէ հազը պուլունմըշ օլըդ. լարը կիպի, ամիսէքի զէվաթ տախ մէվճուտ պուլունմըշլար տրը։

Սատրազամ Քեամիլ վէ Սատրը սապրգ Սաիտ բաշալար հազարաթը,

Սէրասքէր Ալի Սաիպ վէ Պահրի Նազըրը հասան վէ Խարիճիյէ Նազըրը Սաիտ բաշալար հազարաթը,

Մապէ.ինը հիւմայուն պաշքեամթիպի Սիւրէյա, Եավէրը էքրէմը Բաթիշահի Տէրվիշ, Ֆուատ վէ Ճէմիլ բաշալար հազարաթը,

Մուհաճիրին գօսիսիօնը բէիսի Եուսուֆ Բիզա վէ Տէֆթէրը Խագանի Նազըրը Ալի Բիզա բաշալար իլէ սէր գուբէնաի Բաթիշահի Օսման պէյ էֆէնտի հազարաթը։

—Աւսթրիա սէֆիրի Պարօն Գալիսին կէլէճէք հաֆթա մէէգունէն Վիէննայա կիտէճէկի վէ պիրինճի թէրճէման Պարօն Գալրն տախի էվվէլքի ագշամ չէհրը մէգքիւրէ կիթտիկի իշիտիրմիշ տիր։

—Իսքէնտերիյէ իլէ Գահիրէ արասընտաքի տէմիր եօլ միւտիրի Եագուպ Արմին բաշա հազրէթլէրի՝ տիւն սապահ Խրտիվիյէ բօսթա վաբօրբյա Իսքէնտերիյէտէն Տէրսատէթէ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

—Տէրսատէթտէ Շարդ տէմիր եօլար իշլէտիճի գումբանեասընա աաիր միւշարէլէյհիւմա բրէնալէր իյէ պէրապէր Բարիզտէ պուլրան թէշրիֆաթի Խրտիվի Ապտիւլ Բահման բաշայա Խտիվը Մըսրը պու քէրրէպիր գրթա թէլէկրաֆ չէքմիշ տիր։

Ապտիւլ Բահման բաշա՝ մէգքիւր թէլէկրաֆը ալը ալմազ. Ֆրանսա խարիճիյէ Նազըրը Մ. Սրիւլէր Նէգտինէ կիտէրէք, Խրտիվը միշարէլէյհ Նամընա պէյանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր։

Կալիֆիայա իլթիճա իթմիշ օլան Բում Գաթ օլիք բահիպլէրինին պիր սէնէյէ գատար Բուսիայա ավտէթ իթմէտիքլէրի, վէ եախօտ ավտէթ իտէմէտիքլէրինին սէպէպլինի պիրտիրմէտիքլէրի հալտէ էվվալը մէնգուլէ վէ դալրը մէնգուլէլէրինին գապիրըյա քէնտիլէրինին տախի Բուս թապիիէթինտէն բէտտ օլընաճագլարը վէ պիր տահա Բուսիայա գապալ իտիմէյէճէքլէրի հագգընտա պիր գարարնամէ պու քէրրէ ԼԷՏ կազէթալարընտա նէշր օլընմըշ տրը։

Սրբպիսթան բատիգալ ֆրդ ասընին բէիսի Մ. Նիգօլա Բասիչին՝ Մ. ըՍ թամպուլօֆա՝ Սրբպիսթանին ամալը հագգընտա Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ մէճլիսնիյէթի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ պէյանամա պուլընտրը, վէ Սրբպլըլար շէհրի ումուրը տախիրիյէ իլէ մէշղուլ օլտըգլարընտան, Պուլկարլարա գարշը հիչ պիր կէօնա ամալը խուսուսմէթքեարանէտէ պուլընմատըգլարընը պիլմիրտիկի՝ Սօֆիատան Բուլէրիէ Գիւեբենդէ կազէթասընա իշար օլընմըշ տրը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ինկիլթէրա տէվլէթինին Պահրը Սէֆիտ տօնանմասը գօսանատանը օրուպ միւսաֆիրէթէն ճուսա էրլէսի կիւնիւ Յէրսատտէթէ կէլմիշ օլան ամիրալ Հասքինսէ իքրամէն Զաթը հազրէմը Բահիշահի թարաֆընտան տիւն կէճէ Մապէյնը Հիւսայունտա պիր զիյաֆէթ քէշիտէ պուլրըմըշ տրը։ Եէօղլէ քի, ամիրալ իլէ Ինկիլթէրա սէֆիրի Սըր Ուիլեամ Ուալթ ճէնապլէրի վէ Մատամասը վէ հէյէթը սէֆարէթ վէ ամիրալին մաէթի՝ իսթիսգօմ իլէ Տօրամ Պաղչէ իսկէլէսինէ կէլիպ, օրատա հազը պուլունմադտա օլան խաս ախբր արապալարընա բաքիպէն սաաթ 12տէ Եըլտըզ սէրայընա ազիսէթ իմմիշլէր տիր։

Զաթը հազրէթը Բահիշահի՝ միւշարէէյհիւմ հազարաթընը հուզուրը Շահանէլէրինէ գապուլ պուլուրդտան սօնրա, Շալէ գասրը հիւմայունընտա մուզիգա թէրէննիւմսաղ օլաղը հալտէ սաաթ պիրտէ Թաամա միւպաշէրէթ օլունմըշ տրը։

Զաթը հազրէթը Բահիշահի՝ լուֆթէն վէ թէնէզզիւլէն իչպու զիյաֆէթտէ հազը պուլունմըշ օլըդ. լարը կիպի, ամիսէքի զէվաթ տախ մէվճուտ պուլունմըշլար տրը։

Սատրազամ Քեամիլ վէ Սատրը սապրգ Սաիտ բաշալար հազարաթը,

Սէրասքէր Ալի Սաիպ վէ Պահրի Նազըրը հասան վէ Խարիճիյէ Նազըրը Սաիտ բաշալար հազարաթը,

Մապէ.ինը հիւմայուն պաշքեամթիպի Սիւրէյա, Եավէրը էքրէմը Բահիշահի Տէրվիշ, Ֆուատ վէ Ճէմիլ բաշալար հազարաթը,

Մուհաճիրին գօսիսիօնը բէիսի Եուսուֆ Բիզա վէ Տէֆթէրը Խագանի Նազըրը Ալի Բիզա բաշալար իլէ սէր գուբէնաի Բահիշահի Օսման պէյ էֆէնտի հազարաթը։

—Աւսթրիա սէֆիրի Պարօն Գալիսին կէլէճէք հաֆթա մէէգունէն Վիէննայա կիտէճէկի վէ պիրինճի թէրճէման Պարօն Գալրն տախի էվվէլքի ագշամ չէհրը մէգքիւրէ կիթտիկի իշիտիրմիշ տիր։

—Իսքէնտերիյէ իլէ Գահիրէ արասընտաքի տէմիր եօլ միւտիրի Եագուպ Արմին բաշա հազրէթլէրի՝ տիւն սապահ Խրտիվիյէ բօսթա վաբօրբյա Իսքէնտերիյէտէն Տէրսատէթէ միւվասէլէթ իթմիշ տիր։

—Տէրսատէթտէ Շարդ տէմիր եօլար իշլէտիճի գումբանեասընա գօնթի Կրացիատէինին պու քէրրէ վէքիլ նասպ օլընտըղը Բարիզտէն խապէր վէրիլիյօր։

—Պու քէրրէ թէքբար Նաֆիա Նէզարէթինտէն Սուրիատա տէմիր եօլ ինչասը իմթիյազը թալէպ իտիլմիշ օլուպ, պունդն թալիպի՝ Մաճառիսթան մէմուրիինինտէն Մ. Գօշ օլմաղլա, մու մահիէ յէին ինչա իթմէք իսթէտիկի խաթթրն նէ թարիգտէն կիտէճէկի հէնուզ մալլում տէյիլ իսէ տէ, խաթթրն պաչլանկրճը Շամ վէ շրմէնարֆէրին ուզունլըը 600 քիլօ. չէթրօ օլաճաղը զանն օլընը յօր։

—Մըբրտա Բօրթ-Սայտտէ ինչա խոիմէքտէ օլան պիր իմալիան մէքթէպինին պիրտէն պիրէ երգբլըպ պիր խալը ամէլէ՝ երգբլընթը ալթընտա գալմը, վէ շիմտիկ գատար իսրահ օլընան էօմիւշ ամէլէ՝ գբրգա պալիզ օլմուշ տրը։

—Բոսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթի միւսթէշարը Դրօլ էֆ. իլէ տիկէր պազը բոսթա մէմուրինի՝ բոսթա նիզամնամէսինճէ իճրա օլունաճագ թաատիլաթը միւզաքէրէսինէ մէմուր օլմըշլար տրը։

—Տօլանտրլրճը Ճէզայիրլի հաճի Պապալարին մուհաբէմէի իսթինաֆիյէլէրի տիւն իսթինաֆը ճիւնհա մահքէմէսինտէ պաչլամըշ իսէ տէ, պիտայէմ մահքէմէսինին իլամը բէք ուզուն օլմասընա մէպնի նըսքը անճագ օգունապիլմիշ, վէ նըսքը տիկէրինին օգունմասը յա պագիյէ մուհաքէմէ պու կիւնէ թաալիգ օլունմըշ տրը։

—Սարազամ վէ Շուրաի Տէվլէթ բէիսի վէ Խարիճիյէ վէ Մալիյէ վէ Նաֆիա Նազըրլարը բաշալար հազարաթընտան միւթէշէքքիւլ օլան գօսիսիօնը ֆէվգէլատէ՝ բազար կիւնիւ Եըլտըզ սէրայընտա ագտը իճրա իմմիշ օլտըղընտան, եէվմը մէգքիւրտէ Պապ Ալիտէ ինիգատը միւթատ օլան մէճլիսը խասը վիքէլը իճրա իմմէմիշ տիր։

(Լէվանտ)

—Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ, Բումէլի տէմիր եօլարը ինչաաթ դումբանեասընին թէվիրիէի մուհասէպաթընա մէմուր Մ. Կապլէնին վէքիլի ավօղաթ Սայէտօ միանէլէ բինտէքի իսթիլաֆ թէսվիրէէզիր օլուպ, հաքէմէլրմէ էսաս իթթիխազ գըլընմադ իւղրէ իճապ իտէն ֆօՏրօ. Դօ պիրիթթիֆադ գարարլաշտրրըլմըշ տրը։

Թարաֆէյն եալընզ պիր մատէտէ միւսթէլիֆիւլրէյ գալմըշլար տրը քի օ տա՝ կէչէն մարտ արնտա իլան օլընան գարարընն իճրասը թէէմինաթընա միւթէալիգ պուլունմագտա տրը։ Հիւքիւմէթին էֆքարընճա, Մ. Կապլէնին պու թալէպի՝ մէսէլէի հուգուգիյէ տախիլ սալըմալրգ, վէրիլը մումկիյէ տախի Պապը Ալինին իչպու իթիրազընը Մ. Կապլէնէ թէալիզ իթմիշ, վէ պունա էնալէյհ Մ. Կապլէնին իչպու իտտասասընտան վազ կէչմէսի վէ գօմբրօմէսօնին եագընտա իսվալանճաղը մէմուլ պուլընմըշ տրը։

—Օսմանլը Պանգասընին Լօնտրա վէ Բարիզ գօմիթէէլրի հէյէթլէրինտէն իքիշէր մէմուրը Յէրսատտէթէ կէլէճէքլէրի կազէթալարտա օգունմուշ տրը։ Քէզա Սըբ Էտկար Վինսընթը՝ մէգքիւր Պանգանին միւտիրը ումումիկկինէ թալին խոիլմէյճէլինի Մ՝ձէրէօբ եազտրդտան սօնրա, իչպու բիվայէթին նէ տէրէճէյէ գատար չարանը իթիմատ օլարը մէճհուլ խտիկինի տախի իլավէթէն պէյան խոյօր։

—Բոսթախանէ էվրագը միհիմմէ սէր մէմուրը Ֆէհմի էֆ.ենին Մալիյէ նէզարէթինէ մախսուս օլան պիր ճէվվէլի տիկէր պիր տաիրէյ վէրմէսինտէն տօլայը Բոսթախանէ թարաքինտան ալէհինէ իգամէ խտիրէն տավա տիւնքի կիւն Շուրաի Տէվլէթ մահքէմէսինտէ բույէթ օլընըպ, իճրա էյլէմիշ օլտըղը տիկգաթսըզ լըգտան նաչի պիր այրգ մաաչընն քէսիվլէսինէ վէ մէսարիֆը մուհաքէմէլի իթթիա հիւքմ օլընմըշ տրը։

—Թրապիզօնտա պիր ղըրաաթ պանգասը թէչքիլ օլունուպ, չիֆթ. ճիլէրէ ադչէ իգրազընա միւպաչէրէթ էյլէտիկինի Մ՝-ըՒ-ՎԷՌ եազ. յօր։

—Պու կիւնքի Թէվճիհաթ ճէվվէլը բէսմիսինտէ կէօրիւլտիկի իւզրէ, Անատօլու Գազասքէրլիկի՝ սէնէի հազրէբ բէպի իւլ էվվէլի իսթիտասընտան իթիպարէն Շէյխիսլամ միւսթէշարը Ահմէտ Նէճիպ էֆ. հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրըլմըշ տրը։

—Գօնեա թապուր ադասը Մուրատ պէյ 3հնճի բիրինպէ Օսմանի նիշանը էհսան պույրըլմըշ տրը։

—Մարմարան Օսմանիյէտ քէսպը նամ ու չէօհրէթի իթմիշ օլան էրպապը գալէմտէն Թարապլուսը Ղարպ ֆրգաի ասքէրիյէսի ումուրը միհիմմէ պաշ քեամիկը հիքմէթ պէյ՝ միյատ իսասթալրընտան տօլայը կէչէն սէնէ Յէրսատտէթէ կէլիպ, տիւն հայտար Բաշա խասթասինտէ վէֆաթ իթմիշ վէ ճէնազէ ալայը պու սապահ իճրա օլընմըշտր։

Ֆինկ խասթալրընա տիչար օլանլար իչիւն աթիէքի Թէրթիպտէ պիր իլանըն զալէթ մուէսսիր օլարը. աէ օլէնիյօր։ Եէօղլէ քի, հիւնանապ իլէ քիչնիշ Թօխուսը՝ սու իչիւն տէ գարնտարլարագ խասթալա իչիրլիրթիքտէ, խասթալարը իլէրիլէմէսինի վէ հարարէթ ու ֆիքիւեթիմէն մէն իտէր իմիշ. Քէզալիք հիւնաալ վէ քիչնիշ Թօխուսը գարնտարլարագ լարա եարըլըպ խասթանը ալդղէրինէ վուրուլը իսէ, պու տախի խասթալարը տէֆ իտէր իմիշ իսէ տէ, իչպու տանկ խասթալարընտա պօխուզ չէքտիրմիպ, միտէյի տօտուրմամագ վէ էթ եէմէմէք տահա ալէա պիր չարէ վէ Թէտպիր իմիշ։

ՐԷՍՄԻ

Ալիբըզլարը Թէտավիւտէն գալտրրըմասը իչիւն մուգատտէմա Թալին վէ մուախարէն 305 սէնէսի մարտ Նիհայէթինէ գատար Թէմտիտ իտիլէն միւտտէթին կէլէճէք 306 սէնէսի մարտը գալէմինէ տէկին Թէքբար Թէմտիտ խուսուսընա պիլմիսիդան, իրատէի Սէնիյէի ճէնապը Բահիշահի միւթէալիգ վէ շէրէֆսուտուր պույրըլմըշ, վէ միւտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա քէմանքեան մուամէլէ օլընմասը՝ իճապ իտէնլէրէ Թէպլիղ գբլընմըշ օլմաղլա, իրանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գբլընը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 16 սեպտ.

Խրտիվին մախտուտմասը Շարգ սիւրաթ գաթարը իլէ պուրատան Վիէննայա հարէքէթ իմմիշլէր տիր։

Վիէննա 15 սեպտ.

Պէլկրատտան կէլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Սրբպիա գրպիցասը Նամալի՝ պու կիւն Պէսարպիայա միւթէվէճճիհէն Եաթատան հարէքէթ իտիյօր վէ կէլէճէք բաղարա պէքլէնիյօր իմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօն. ժողով տիւն Բաթրիգխանէտ Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հաղրէթլէրինին Նախագահութիւնը վէ Լուսինեան Դեր. Տ. Խորէն Սրբազանն Ատենապետութիւնը թաթհրընտա ագտը իճթիմա իտէրէք, Խրիմեան Ամեն. Տ. Մկրտիչ Սրբազան իլէ ազաի մէճլիսէն 10 նէֆէր բէհապին հազրը պուլընմըշլար տրը։

1.— Բուլմանիա Վիճակարընտան իզտիվաճա միւթէալիգ պազը միհիմմէմէսէլէյէ վիւրուտ իմմիշ օլմաղլա, մէսալը մէզքիւրէնին էվվէլա համագումար ժողով՝ մը իհալէ իմմէք, եօգսա ասողուճաճ էնմիածինտէ Վեհ. Տ. Մակար Սրբազան Կաթողիկոս հաղրէթլէրինէ մի իրսալ էյլէսէք լազմ կէլտիկինի գարարլաշտրմագ իւզրէ Կրօն. ժողով ազալարը պու պապտէ ուզուն պիր միւզաքէրէ իճրասրյա թէաթի վէ միւտավէլէի էֆքեար իմմտիքտէն սօնղրա, արալարընտա իմիլաֆ հասըլ իսէրէք, Սահմանադրութիւն ահքեամընճա էվվէլա համագումար ժողովա իրսալ իլէ օրատա իյճապը իճրա օլունմասընա գարար վէրմիշլէր տիր։

համագումար ժողով՝ եարըն տէյիլ օ պիր չարշէնպիհ կիւնիւ Բաթրիգխանէտէ ազ տը իճթիմա իսէ՝ ճէզ տիր։

2.—Ճէնազէ ալայլարը իչիւն պունատան 2 սէնէ ադտէմ Յէրսատտէթին պիլճիմէյէ Թազ. խորհուրդլարընա պիր ճէվվէլ իրսալ իտիմիշ օլուպ, մէզքիւր Թազ. խորհուրդլարըն էքսերիսի՝ Բաթրիգխանէտէն կէօնտերիլէն Շրջաբերականա ճէվապ վէրմէմիշ օյտրգլարընտան, տիւնքի Կրօն. ժողովա, իխթարաթը ճէտիտէ իրսալինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

3.— Արապկիր Առաջնորդը Ապահունի Դեր. Տ. Եղնիկ Եպիսկոպոս խսթիքասընը Թէքբար իրսալ իմմիշ օյտրգընտան, Երօն. ժողով՝ իչպու խսթիքալը խառն ժողովա թագտիմ իմմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

4.— Խարբուրթ Առաջնորդը Շիշմանեան Դեր. Տ. Ղեւոնդ Եպիսկոպոս՝ Սորսոր վանքընին վանահարը Տ. Պետրոս վարդապետի կազէթալարտա «կարգալոյծ» իլան իմմիշ օյտրգընտան, տիւնքի Կրօն. ժողով՝ Բաթրիգխանէնին մուամիլէյհ Տ. Պետրոս վարդապետի քէմաֆիսասպէգ վարդապետ Թանրտրգընը վէ Տ. Ղեւոնդ Եպիսկոպոսն կէդրՊրօն. ժողովա սիւվալ իմմէքսիզին պէօյլէ պիր Թէտպիր իսթիհազընա իտտիլէրէք՝ մուամիլէյհ Տ. Արիստակէս քահանայ՝ կէլին իլէ կիւվէյինին վէլատէթ գայտլարընը վէ համիտիլէրինին Թարիիլէրինի Թէպլիղ ու պէյան իմմիշ, վէ մուճիպինճէ քէյֆիյէթ պա բաբօրթօ Կրօն. ժողովա պիտրիրիմիշ տիր։

Տիւնքի Կրօն. ժողով՝ արիզ ու ամիգ Թէտգիգ ու Թէճճասիստէն սօնղրա, Զէնկիլէրլի Պասկիչ քահանայ իլէ մէսէլէյէ ալագասը օլան Էշխասը սարբէյի եազընտան վէ սօնտէֆա պիր սուրէթը գամիյէտ Թէֆթիշիմիզ մէք իւզրէ, Կեդր. Ազգ. Վարչութիւն Թարաֆընտան Մայր Եկեղեցի աւագ երէցի Կրօն. ժողով ազասընտան Արժ. Տ. Սուքիաս աւագ քահանայը միւֆէթթիշ նասպ էյլէմիշտիր։

8.—Պուգրէչ հոգաբարձութիւնը՝ պիր մէսէլէի բուհանիյէտէն տօլայը Բաթրիգխանէյէ պիր Թէլէկրաֆ քէշիտ իմմիշ օյտրգընտան, Կրօն. ժողով՝ մէսէլէի մէզքիւրէ հագգընտաքի գարարընը սերիան մէքթուպլա Թէպլիղ օլընաճաղընը պա Թէլէկրաֆ Պուգրէչ հոգաբարձութիւնընա իչար իմմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

9.—Պէյօղլու Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսի աւագերէցի Աճէմեան Արժ. Տ. Գրիգոր աւագ քահանայ՝ աւագերէցլիքտէն իսթիֆասընը Բաթրիգխանէյէ իրսալ իմմիշ օյտաղա, տիւնքի Կրօն. ժողով մէզքիւր իսթիֆայը գապուլ իմմէմիշ, վէ պու իսթիֆայը կէրի ալորրմագ իչիւն մուամիլէյհ բարազա նասիհամ իմմէսինի քիլիսէի մէզքիւր քարզիչի Կրօն. ժողով ազասընտան Սրուանձտեանց Դեր. Տ. Գարեգին Եպիսկոպոս թավիսէ էյլէմիշ տիր։

Տիւնքի Կրօն. ժողով՝ իչպու մէսէլէլերտէն պաշգա տիկէր մէսէլէլերէ տախի մէշղուլ օլմուշ տրը։

Կրօն. ժողով թարաֆընտան թաչին օլընան գօսիսիօն՝ պու կիւն Բաթրիգխանէտէ ագտը իճթիմա իտէրէք, Օրակարգտա պուլընան մէսէլէլերի թէտգիգ իլէ սրբասընա գօյուպ Կրօն. ժողովին կէլէճէք իճթիմաընա արզ իտէճէք տիր։

Պու գօսիսիօն պիրինճի տէֆա օրարագ կէչէն ճուսաա էրմէնի կիւնիւ Բաթրիգխանէտէ ագտը իճթիմա իտէրէք, Նէթիճէի միւզաքէրաթընը տիւնքի Կրօն. ժողով թէպլիղ էյլէմիշ իտի։

Օրմանեան Դեր. Տ. Մաղաքիա Սրբազան՝ կէրէք Արմաշ Վանքը Փոխվանահայրրը վէ կէրէք մէքթէպը ընէսպիին միւտիրիյէթի մէմուրիյէթլէրինի գամիչն տէրէօճտէ իմմէք իւզրէ պու հաֆթա զարֆընտա Արմաշա ազիմէթ իտէճէք տիր։

Ս. Խաչ եօրթուսընտա Արմաշ վանքընը զիյարէթէ կիթմէք՝ ատէթը գատիմէտէն օլմաղլա, մէքթէպը բէհապին խնամակալութիւնը տախի պու սէնէ մէզքիւր եօրթու մինասէպէթիլէ հէյէթճէ Արմաշա կիտէճէք տիր։

Մուվագգաթէն Թաթիլ խրիմիշ օլան Իզմիրտէքի Արեւելեան Մասու կազէթասընին էէնիտէն նէյը օլնմասընա Մամպուսթ իտարէի պէհիրէսի Թաթաֆընտան միւսատէ պույրըլտրը մաէլէմէնիյէ խմիպարը օլընմըշ տրը։

Պա Լիրը ալի ադտէմճէ Թաթիլ խրիմիշ օլուպ ախիրէն Թէքբար ինթիշարընա միւսատէ պույրուլմըշ օյտրգընը կէչէնտ եազմրշ օյտրգընմըզ հ-ԲՈՒՆ+ կազէթասը՝ քէմաֆիսասպէգ հաֆթայլրգ օլարագ ճուսաա էրմէսի կիւնիւ նէշր օլունմաղա պաշլամըշ տրը։

Իլանը վագը մուճիպինճէ ճուսաա էրմէսի ագշամ Իւսկիւտարտա Ամէրիգա Թէաթրօսընտա Ս. Խաչ քիլիսէսի մէքթէպլէրինէ իանէթէն Բէմպէ-Գրզ նամ Թիւրքճէ օբէրա օյունը իճրա օլընմըշ, վէ մէքթէպը մէզքիւր հոգաբարձութիւնը Թարաֆընտան լուպիսթը մէզքիւրէնին մուվաֆֆագբյէթի իչուն սարֆ օլընան իգտամաթը միւթէվալիէ՝ չայանը մէտհ ու սէնա պուլունմուշ տրը։

Իչպու Թէաթրօ օյունընտան 3500 ղրուշ գատար հասըլան վագը օլտուղը մէսմու տրը։

ԹՂՄՀԻՀ

Տիւնքի Նիւսխէմիզին 2նճի սահիֆէսինտէ միւնտէրիճ համպուրգ—Միւնիխ սիկուրմա գումբանեասը մէքթուպընին 5ինճի սիւթուն պաչընտան իմիպարէն 40ընճը սաաթրընտաքի «13,000,000» բագգամը 23,000,000 օլաճագ տրը։

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

ՖՐԱՆՍԱՏԱ ԻՆԹԻԽԱՊԱԹԵ·

ԹԱՐԻԽՏԷՆ ՊԻՐ ՍԱՀԻՖԷ

Ժէնէրալ Պուլանժէ

Պիւթիւն էօմբիւնտէ ահվալը ալէ·մին թէաղրգը իւլէ իշթիղալ էյլէ·միշ օլան պիր թարիխինաս՝ «թա·րիխ տէնիլէն շէյ այնի հալլերին պաշգա ատամլար վասթասըյլա, վէ պաշգա վուգուաթ արասընտա եէ·նիտէն զուհուրինտէն իպարէթ տիր·» տէմիշ տիր։—Ու սէօզ պիր ֆէյլէ·սօֆքն սէօյլէմիշ օլսրղը՝ «կինէշէն ալթընտա եէնի շէյ եօգ տրը» սէօզ·լէրինին պաշգա պիր սուրէթառ թէ·քէրրիւրինտէն իպարէթ տիր։

Տիւնեատա հէման հէր ֆէրտ, հէր տագրգա, եէնի շէյլէր տիւշինմէք վէ եարմագ,-վէ խուսուսի իլէ պաշ·գալարընտան էյի տիւշինմէք վէ է·յի եարմագ- զանընտա պուլընտրղը ճիհէթլէ, տիւշինտիւքլերիմիզին վէ եարտրգլարըմըզին պիզտէն էվվէլքի·լերի թապլիտէն իպարէթ օլսրղը·նը ուժուտա գապու լիթտիրմէք բէք միշբիլ տիր։ Ֆագաթ իմիրաք էյ·լէմէլի տիր քի, թարիխի թէաղրգ էյլէտիկիմիզ հալտէ վուգուաթ ա·բասընտա բէք չօգ միշապէհէթ կէօրիւլմիկի կիպի, այը խաթալա·ըրն տա-արասը բէք աղ օլմագ շար·թըյլա- հէման այնի ատամլար թա·րաքինտան թէքէրրիւր իտիրմիշ օլ·տրղընտան էօնէքլերի տախի էքսիք տէյիլ տիր։

Ֆրանսատա Պուլանժիզմին զու·հուրինտէն պէրու—քէնտի նամընը պիր ֆէրգայա վէրմէք գատար օլ·սուն եէնի պիր չէյ եարմագա ժու·վաֆֆագ օլմուշ օլան—ժէնէրալ Պուլանժէնին հարէքեաթը իլէ միւ·թէվէֆա Իշիւնճիւ Նաբօլէօնրն հա·րէքեաթը արասընտաքի միշապէ·հէթ՝ կաղէթալար թարաֆրնտան բէք չօգ տէֆա օգուլանլարրն Նա·զարը տիդգաթրնա թագտիմ օլրն·մըշ տրը։

Ու միշապէհէթ իլէ Իշիւնճիւ Նաբօլէօնրն եաշտարղը զէման իլէ չիմտիքի զէման արասընտաքի էֆքեար ու թէմայիւլաթճա ֆարգ, պիր հաֆ·թայա գատար Ֆրանսատա իճրասը մուգարբէր օլան ինթիխապաթ նօգ·թաի նազարընտան՝ֆէվգէլատէ միւ·հիմ պուլընտրղը ճիհէթլէ, օլ պապ·տէ պաղը միթալէաթ սէրտ էյլէ·մէք ֆայիտէտէն իալի տէյիլ տիր։

* * *

Թարիխտէ վէ բօլիթիգատա պիր գատիտէ վարտրը· «չիմտիքի հալ (հա·ղեր) կէչմիշին (մաղնին) նէթիճէսի տիր·» տէրիզ· պու հալտէ կէլէճէ·կին (հանի էնրիէդուլրն) տա հաղրրն նէթիճէսի օլաճաղը թապիի տիր։

Վէ մատամ քի պու հագրգէթլերի գապուլ իտիյօրրզ· օ հալտէ հագգը տէյլ՞ մի տիր տիմէք քի, էկէ զըրտա Պուլանժէ իլէ Իշիւնճի· ա·բօլէօն արասընտա միշապէ,էթ վար իսէ, —ֆարզը մուհալ օլարագ ժէնէրալ Պուլանժէ մէվգրի իգթի·տարա կէլտիկի հալտէ—իսթիգալ տա Իշիւնճիւ Նաբօլէօն զէմանընրն այնի օլաճաղ տրը։

Թարիխի պիր չօգ վուգուաթրն եէքտիկէրինէ պաղը տասուբ եօլընտա օգումագտա հիչ պիր ֆախտէ եօգ տրը· Թարիխի ինսանլարրն, սէօզլէ·րին վէ վուգուաթրն մուհաքէմէ·սինտէ քէսպը մէլէքէ էյլէմէք, հէր ատամրն, հէր սէօզին, հէր վագ·անրն մահիյէթինի անլամագ, վէ նէ·թիճէլէրինի քէստիրմէք իչին օգու·մալը տրը· վէ պու հալտէ էկէր Ֆրանսրդ միլլէթի՝ Իշիւնճիւ Նաբօ·լէօն զէմանընրն իպրէթամիզ տէրս·լերինտէն խսթիֆատէ էյլէմէզ իսէ նէտէ՞ն խսթիֆատէ էյլէյէճէք տիր։

Իշթէ պունրն իչին տիր քի,-խուս·սուսի իլէ չու ինթիխապաթ զէմա·նընտա Պուլանժէնին հարէքեաթը նրն Իշիւնճիւ Նաբօլէօնրն հարէ·քեաթը իլէ մուգայէսէսի Ֆրանսզ լար իչին ֆէվգէլատէ մուճիպը իս·թիֆատէ օլապիլիր· Ֆագաթ պու մուգայէսէ իսարիճէն նէ մուճիպը խսթիֆատէ տիր· զիրա Էվրօբա բօ·լիթիգասընրն չիմտիքի ահվալինէ նազարէն Ֆրանսանրն տախիլի բօլի·թիգասընճա հասըլ օլաճաղ պիր թէհէվվիւլին պիւթինն էվրօբանրն իշլերինճէ թէհսսիր հասըլ իտէճէկի մուհագգագ պուլընմասընտան գա·թի նազար, ինսանլար տահմա պաշ·լարընրն իշլերինի քէնտի իշլերինտէն տահա զիյատէ սերին գանրլրզա մուհաքէմէ էլլէտիքլերի ճիհէթլէ, պու հալրն բօլիթիգա իշլերինն ա·լէագատար օվայանլար ճանիպինտէն մուհաքէմէսինտէ տէ քէնտի ասարը·նը կէօսթէրմէսի թապիի տիր։

* * *

Լուի Նաբօլէօն իլէ Պուլանժէ ա·բասընտաքի միշապէհէթի անլա·մագ իչին, մուհաքէմէի ահվալէ Նա·բօլէօնրն Լուի Ֆիլիպ զէմանընտաքի՝ հարէքեաթընտան պաշլամաղա լիւ·զում վար տրը։

1834 սէնէսի հոկտ· 26ընճը կիւ·նիւ Լուի Նաբուլէօն Սթրազպուրկա կիրիպ, օրատա պիր թագրմ գարբ·չղլրզլարա սէպէպիյէթ վէրմիշ օլ·տրղը ճիհէթլէ, Թայլանտիյէ նամըն·տա վագիֆէսինէ սատրգ պիր միրա·լայ թարաֆրնտան թէվգրզի օլընա·բրգ, չէհրին գալէասընտա թէվգրզի խրիմիշ իտի· Դալէթ ալիճէնագ օ·լան գրալ Լուի Ֆիլիպ նոյեմբերին 9ընճը կիւնիւ քէնտիսինի Բարիզ կէթիրթիպ, գապահաթրը աֆվ էյլէտի· վէ սէյեահաթը իչին լեա·զըմ կէլէն բարայը տա բօլիս միւտի բի Տըլասէր վասթասը իլէ կէօնտէ·րիպ, օրատան Անդրէա նամ վարը իլէ Նիւ-Եորգա կէօնտէրտի։

Ասրլ գապահաթը պէօյլէճէ աֆվ օլընորգտան ասնրա, ըէֆիդլէրինին մուհաքէմէսի Սթրազպուրկա իճրա օլընրպ· քէնտիլէրինէ աղրը ճէզալար թային օլընը։

Լուի Նաբօլէօն Լուի-Ֆիլիպէ ար·թրզ Նիւ-Եորգտա դալաճաղընը վէ Ֆրանսա ալէյհինէ հիչ պիր թէչէպ·պիստէ պուլընմայաճաղընը վատ իթմիշ իտի· հալ պու քի՝ Ամէրիգա սէյեահաթընրն եօրդունլըղընը չը·գարըր չըգարմագ, Ինկիլիթերրայա ավտէթ իտուպ, պիր գաչ սէնէ սօն·րա կիզլիճէ էդմոնդ Դանթէս վաբօ·լընա ըաքիպէն Պուլօնյրյա չըգմագ կիսպի պիր թէչէպպիւստէ պուլընը։

Պուլանժէ մէսէլէսինտէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին իպրաղ իթթիկի չիտ·տեթի բէք չօգ մուսախէզ իլլէյինէլը պուլընմըշ տրը· Ֆագաթ պիր աղ էվվել զիքր իթթիկիմիզ վագրա՝ պէօյլէ չէյլերտէ մէնաֆիի հիւքիւ·մէթի հրսսիյաթա ֆիտա իթմէմէք էմրինտէքի լուզումա տէյլել տիր· Պուլանժիզմին զուհուրինի միւթա·գրզ «պիզէ պիր գուվվէթլի հիւ·քիւմէթ լազրմ տրը» տէյի պաղը բան Ռուվիէրը, Ժիլ Ֆէրրիէր, ըՍ·բիւլլէրլեր մէսէլէսինին պու ճիհէ·թինի տիշինմէքտէ իտիլէր· Վէթի·բար գապինէթօսընրն մէվգրի իգթի·տարա կէլէսի իլէ տախիլիէ նէղա·բէթինին Մ· Գոնսթան կիպի ճէսուբ պիր զաթրն էլինէ թէպլիմ օլընմա·սընտան, վէ ժէնէրալ Պուլանժէնին մուհաքէմէսինին իճրա իտիլմէ·սինտէ տէյի Պուլանժիզմին նու·ֆուզը խայլիտէն խայլի էքսիլմիշ օլ ժասընա պագբլըը իսէ՝ գուվվէթլի պիր հիւքիւմէթին ֆէվգիտի հագ·գընտաքի պէյանաթընը էսասէն հա·գգալ օլսրղը պիր գաթ տահգ·ան լաշրլմըշ տրը։

Հէր նէ հալ իսէ՝ պիզ թէքրար Լուի Նաբօլէօնա ավտէթ իտէյիմ։

Էդմոնդ Դանթէս վաբօրը իլէ Պու·լօնյրյա չըգմագ թէչէպպիւսի տէ նէթիճէսիզ գալըպ, Լուի Նալօլէօն Պուլօնյրյա չըգմասընը միւթէագրզ թէվգրզի օլընտը, վէ 1840 սէնէսի հոկտեմբերին 9ընճը կիւնիւ Մէճլի·սը Ա,յան Լիւքսէնպուրկտա ինինգատ իտուպ, Լուի-Նաբօլէօնը գայտը հա·յաթ շարթը իլէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ իլէտի·

Մատամ քի՝ Լուի-Նաբօլէօն իլէ ժէնէրալ Պուլանժէ արասընտաքի միշապէհէթի թէքրզդ իտիյօրզ, ժէնէրալ Պուլանժէնին հէման հէր խուսուստա հարէքեաթընը Լուի-Նաբօլէօնա պէնդէմէք էմրինտէքի զայրէթինի նազարը տիդգաթա թագտիմ էյլէմէքտէն քէնտիմիզի ա·լամարզ·

Էզհիւմէ ճուժաա կիւնքի պէֆտի·միզտէ պէյան իթթիկիմիզ վէճհ իլէ, ժէնէրալ Պուլանժէնին պիր թէնէզ զիւհ վաբօրը իսթիճար վէ Լօնտրա տաքի բէրուքեարընտան տա իքի բէրուքա իշթիրա իլէմիշ օլսրղը հագգընտաքի չայիա սուրէթը ժախ սուսէտէ չայանը տիդգաթ տրը· Է·կէր ժէնէրալ Պուլանժէ հագիդա·թէն պէօյլէ պիր թէչէպպիւստէ պուլունը իսէ՝ Լուի-Նաբօլէօնրն հարէաքեաթընը թագլիտ իթթիկինի բէք ատի պիր սուրէթտէ կէօսթէր միշ օլաճագ տրը· Ֆագաթ զէման ճա բէք պէօյիւ ֆարգ ճարի օլսրղը ճիհէթլէ, Լուի-Նաբօլէօնրն 1837 տէն 1848է գատար վուգու պուլան թէչէպպիւսանթը 1889տա թէճտիտ իտիլիր իսէ՝ այնի մուվաֆֆագ էյ·թի հասըլ իտէճէկի իւմիտ օլընա·մագ· զիրա 1837-48 իլէ 1889րն ա·բասընտա 1870-71ին էլէմվի պիր թէճրիւպէսի վար տրը·

Հէր նէ հալ իսէ՝ օլ վագրթ Մահքէմէի Ֆիւպրա սրֆաթրյա ինինգատ իտէն մէճլիսը այանրն հու·զուրընտա Նաբօլէօնը մէշհուր ավ·գաթ Պէրրիեէ միւտաֆաա իլէմիշ իտի· Գարարրն վէրիլմէսի իւզէրինէ Պէրրիյէ մէրագլը պիր սուրէթտէ Նաբօլէօնրն եանընա կէթտի· Նա·բօլէօն սիւալ իլէտի քի·

—Մէրագլը կէօրինիւօրսրզ, ա·գիկմ Մ· Պէրրիյէ, նէ՞ վար տրը· Ֆէնա պիր խապէ՞ր մի կէթիրիյօր·սընրզ·

Պէրրիյէ ճէվապէն «Գալոր հա·յաթ չարթը իլէ գալէպէնալիկէ մահ·քիւմ օլսրղը, բրէնս·—տէտի·

Պունրն իւզէրինէ Լուի-Նաբօլէօն թէպէսսիմ իլէ սիւալ իլլէտի քի·

—Պու գայտը հայաթ չարթը իլէ տէտիկինիդ չէյ, Ֆրանսատա նէ՞ գա·տար զէման տէվամ իտէր·»

Օ զէման վուգուաթ Լուի Նաբօ·լէօնրն սէօզլէրինի հագլը չըգարար·

Շիմտի ժէնէրալ Պուլանժէնին տէ, մէճլիսը այանտա թէչէքքիւլ իտէն Մահքէմէի Ֆիւպրանրն գարարըն·տան պահս իլէ Ֆրանսա ինթիխապ·ճրլարընա իլրատ էյլէտիկի սիւալը վագթը իլէ Լուի Նաբօլէօնրն սէօյ·լէմիշ օլսրղը «պու գայտը հայաթ չարթը իլէ տէտիկինիդ չէյ նէ՞ գա·տար սիւրէր» սէօզլէրինէ ֆարգլը տէյի տիր· Ֆագաթ Ֆրանսա ին·թիխապճրլարրնրն չիմտիքի թէմա յիւլաթը կ'օսթէրիյօր քի, պու տէ·ֆա գայտը հայաթ տէնիլէն շէյ օ գատար գրսա սիւրմէյէճէք տիր·

* * *

Ֆագաթ ժէնէրալ Պուլանժէ իլէ իչիշնճիւ Նաբօլէօն արասընտաքի միշապէհէթլերին էն պէօյիւկիւ, պու իքի զաթրն սէօզլէրինտէ տիր·

Նաբօլէօն մէճլիսը այանրն գարա·ըը մուճիպնճէ Համ գալէասընտա պուլընտրղը միւտտէթ զարֆրնտա եաղտրղը մէքթուպլարտա տայմա սուլշ վէ հարպ մէսէլէսինտէն պաշ» իթմէքտէ, վէ իմբէրաթօրլրղրն Ֆր·ռնսայա սուլշ կէթիրմէկինի սէօյ·լէմէքտէ իտի· Միշարէլէ յհրին օ զէ·մանքի մէքթուպլարընտան պիրինտէ չու սաթրրլարը կէօրիւօրզ·

«Իմբէրաթօրլրզ հարպ տրը» տէ·յօրլար· պէն տէ տէրիմ քի, իմբէ·րաթօրլրզ սուլշ տրը· Իմբէրաթօր·լրզ սուլշ տրը· զիրա Ֆրանսա սուլշ իսթէյօր· վէ Ֆրանսա մէՀՀուն օ·լընճա՝ տիշնեա բահաթ օլուր·»

Ժէնէրալ Պուլանժէնին սէօզլէրի տէ պունտան պաշգա պիր չէյ օլ·մատրզը տէրքեար տրը· Ֆագաթ սիւվալ չայան տրը քի, ժէնէրալ Պուլանժէնին մէվգրի իգթիտարա կէլմէսի իլէ աճապա Ֆրանսա մէվ·նուն օլա՞ճագ մը· Զիրա չիմտիյէ գատար կէօրիւլէն հալ՝ պունրն զըտ·արընը իսպաթ իտիյօր·

Նաբօլէօնրն ասարընտան պիր գաչ սէօզ տահա թէրճէմէ իտէլիմ·

«Էն զիյատէ արզու իթթիկիմ ուն·վան՝ նամսալը ատամ իւնվանը տրը·

«Թէհլիքէլի զէմանլարտա ճէնապը Հագգըն ուժումը գուրթարմագ վա·զիֆէսինի եալընը պիր ֆէրտէ թէվ·տի էյլէտիկինի տիշինմէք թէսէլ·լիլի մուճիպ օլաճագ պիր շէյ տիր·

«Ճէմիյէթը պէչէրիյէի գուվվէթի վէ թէսատիֆիւ գուժար օնար կի·պի իսթիմալ էյլէմէք տէյիլ, պիպա·քիս ֆէտաքեարլրդ կիպի ասլի հըս·սիյաթ գուրթարը·»

Էկէր ժէնէրալ Պուլանժէնին պէ·յանամէլէրի օգունը իսէ, պու սէօզլէրին հէման այնի քէլիմէլէր իլէ թէքէրրուր իտիլմիշ օլսրղը կէօրիւ·լիւր·

Իշիւնճիւ Նաբօլէօն Ֆրանսայա սուլշ վատ էյլէմիշ իտի· Հալ պու·քի, 1852տէն 1870է գատար մէվ·գրի իգթիտարտա պուլընտրղը վա·գրմ 4 մուհարեպէ վուգու պուլրը· վէ պունլարրն էն սօնու օլան Ֆրան·սա-Բրուսիա մուհարեպէսի տէ Մէ·տանտա գարար գրլրը·

Հիչ շիւպհէ եօգ տրը քի, օնտան էվվելքի Իթալիա վէ Մէքսիքա մու·հարեպէլէրինտէն տէ Ֆրանսա հիչ պիր շէյ իսթիֆատէ իտէմէտի· զիրա պունլարրը պիրինճիսի Իթալիա Իթ·թիֆագրնը հարպ իտէրէք, շիմտիքի Իթալիա-Ավստրիա Իթթիֆագրնրն թէմէլինի գօյմուշ օլսրղը կիպի, Մէքսիքա մուհարեպէսինտէ տախի իւշինճիւ Նաբօլէօն Ֆրանսա իչիւն շէրէֆսիզ պիր սուրէթտէ իշտէն չէ·քիրմէկէ մէճպուր օլտու·

Թարիխ իսպաթ էյլէմիշ տիր քի, Ֆրանսանրն նէթիճէսի սէճհուլ իշլէ·րէ գարըշմասը քէնտի մէնաֆիինճէ տայմա ֆէնա հալլէր հասըլ էյ·լէմիշ տիր· պիր ասրտան պէրու Ֆրանսա թարիխինտէ մուգայէսա օլան վուգուաթ պունա տէյիլ տիր· վէ պունրն իչիւն տիր քի, 1852 թէճ·բիւպէսինին թէքրարը տէմէք օլան Պուլանժիզմին պու քէրրէ նէթիճէ·բէզիր օլաստաճաղը իւմիտ օլունը եօր·

Ուժում Էվրօբա մուհաֆազաքեար·լրզ իսթէմէքտէ տիր· մուհաֆազա·քեարլրզ իսէ շիմտիքի հալին պա·գասը տէմէք տիր· Ֆէնտի քէնտի·լերինէ «մուհաֆազաքեար» պիր ֆր·գա սիւսիւ վէրմէք իսթէյէն պու·լանժիսթէր պիլաքիս Ֆրանսատա շիմտիքի հալին տիշմէնլերի օլսրզ·լարընտան, Էվրօբա էֆքեարը ուժու·միյէսինին պունլարա մուհաֆազա·քեարնազարը յլա պագ ամամասը թա·պիի տիր—Իշթէ պունտան իլէրի կէ·իյօր քի՝—բրէնս տը Պիզմարգ տախի տախիլ օլմագ իւզրէ—Էվրօբատա հիչ պիր տիբլօմաթ ժէնէրալ Պուլանժէյէ թէվէճճիւհ կէօսթէրմէմիշ տիր·

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԱՐԻՃԻՑԷ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՑԷ

Նէ-Եորք-Հերալտ կազէթասը Թուբ·ինստան սեպտ· 11 թարիխիյէ ա·թիտէքի թէլէկրաֆը աչզ իթմիշ տիր·

«Մէվսուզէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Ալէքսան հիւքիւմէթինին թա·լէպի իւզէրինէ Իթալիա բէիսը վիւ·քէլասը Մ· Դրիսբի՝ Մաճառը մէշ·հուր վաթանբէրվէր Գոսութը Իթա·լիա թօրբաղընտան տիշարը չըգար·մաղա գարար վէրմիշ տիր· Ալէքսան հիւքիւմէթինին թայէպի՝ 800 Մա·ճառլրընն ախիրնն Գոսութա վուգու·պուլան զիյարէթինտէն, վէ պու միւ·նասէպէթլէ մուսամիլէյհին՝ Թիցա գապինէթօսը բօլիթիգասընա սու·էթը խասիմանէտ իրատ իթտիկի նութգատան նէչէթ իթմիշ տիր· Պիր գաչ կիւն սօնրա Գունէոյ պէլէտիյէ բէիսի իլէ տիկէր Իթալիան տիրլօ·ժաթլար հուզուրընտա Մաճառը Գոսութ՝ Իթալիա իլէ Մաճառիսթա·նընն՝ Ֆրանսա ալէյհինտէ պիր մու·հարեպէ իճրասընա մէճպուր օլա·ճագ պիր հալէ վաղ օլընորգլարընը նազարը թէչէսսիֆլէ կէօրտիւկինի պէյան իթմիշ տիր· Գոսութրն պու հարէքեթի՝ Պերլին վէ Վիէննա մէ·հֆիլը հիւքիւմէթի բէք ֆէնա կիւ·ճէնտիրմիշ օլուպ, Ալէքսան գապինէ·թօսը՝ Իթալիա մէմալիքինտէ պէօյ·լէ պիր լիսան իսթիմալինէ միւսաա·տ իթմէսիյլէ իւչ տէվլէթի իթթիֆա·գընրն թէահհիւտաթը խիլաֆինտա պուլընմագտա օլսրղընը Իթալիա հիւքիւմէթինէ իչար իթմիշ տիր·»

———

Ինկիլիզ հիւնտիսթանընտա Մու·հարրեմ այնի միւնասէպէթիյլէ Բօ·չագ նամ մահալտէ Միւսլիմանլար իլէ հինտուլէր միմանընտա միւնա·զալար վուգու պուլուպ, զապրթա՝ սիլահ իսթիմալինէ մէճպուր օլսրղընտան, էօլընէրը իլէ եարալանանլար վագը օլմուշ տրը· Տէլհիտէն ասա·քիրը իմտատիյէ ճէլպ օլընրպ, իա·տէի ասայշ իտիլմիշ իսէ տէ, Տէլ·հիտէ եէնիտէն գարըշրգլրզլար վու·գունտէն գօրգուլմագտա, վէ չէհրը մէգքիւրտէ տիւքքեանլար գարալը պուլընմագտա տրը· (Մնմ·ա·Ն)

———

Իթալիա Բարլամէնթօսը ազասըն·տան պիր չօգ մէպուսան՝ Ֆիրիգա·տա Մասուա, Բէրէն վէ Ամմարայա եօլընրզ իթմէյէ գարար վէրմիշէր տիր· Հիւքիւմէթ՝ մուսիպէյհիմին իչպու Նիյէթինէ միւսահա պուլընը·յօր· Էն Լվվել պու Նիյէթի իճրատ·տէն մէպուս Մ· տը Զէրպի օլուպ, մուսամիլէյհ սեպտ 12տէ հարէքեթ իթմիշ տիր· Պու զաթրն պիր մէ·մուրիյէթը մախսուսէ տախի տէ·բէօհտէ իթտիկի, վ Իթալիա միւս·թէմիլքեաթրնա միւլքիյէ վալիսի նասպ օլընաճաղը զանն օլընրյօր·

———

(194)

ԴԸՉԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄԻԻԹԷԼԼԻՖԻ

ԳԱԶԱՎԻՒ ՏԷ ՄՕՆԹԷՐԷՆ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Ժօլիվէ·—Էյ, պիզիմ քէօյլիւ· · · Նէ՞ օ· · · օրատա Նէ՞ իչին վար· · · պիզիմ մավունայը կէճէ եաթմագ իչիւն օթէ՛լ մի զանն իթմիչին·

Ու սէօզլէր՝ մավունանրն տիպինտէ սէրիլիպ եաթարագ տէրին պիր ույգու չէքմէքտէ օլան պիր ատամա խրթապ իտիլմէքտէ իտի·

Շախսը մէրգում՝ հաքիմանէ պիր սուրէթտէ վուգու պուլան պու սէպէյիշ·տէն սէսմէդ ույանարագ պիր սըդրայըլտա այաղ գալգրը վէ կէօզլէրինի օվա·լյարագ,

—Հէ՞· · · Նէ՞ վար· · · Նէ՞ օլույօր· · · Նէ՞ վար· · · —տէտի·

Ժօլիվէ·—Նէ՞ մի վար· · · օրատա Նէ՞ իչին վար սէնին· · ·

Հէրիֆ·—Ատամ սէն տէ· · · կէ՞օրմէյօրմըսընրզ· · · զանընմ իյզահաթ թա·լէպինէ լիւզում եօգ· · · ույգուլա եաթմըշ իտիմ· · ·

Ժօլիվէ·—Էյլէ իսէ եօլը թութ պագալըմ, հայլագ հէրիֆ· · · պուրասը քիւլհա՞ն մը· · · Էկէր պու կէճէ սէնի պուրատա եագալատա իտիմ, սանա էյ·րէթիր իտիմ· · ·

Հէրիֆ·—Էյ· · · Էյ· · · աղղընը պօզմագ իսթէմէզ, մավունանրը եէմէ·տիմ եա՛· · · պու կէճէ պալրգ ավամագ իչիւն պուրայա կէլտիմ· · · հաթթա պագընրզ պա.ը թագրմլարրմ տա պուրատա տրը, լաքին պալրգ թութուլմասը·ղընտան, ույգուլա եաթտրմ, Նէ՞ օլուր ըմրզ·

Ժօլիվէ·—Բէք էյի, բէք էյի· · · հայտէ չարուգ արապանը չէք պուրատան, միւսիւ Լա Ֆուին· · ·

Լա Ֆուին՝ (սանսար) կէօվէրթէյէ չըգարագ թէտճճիւպլէ·—Նէ՞, իսմիմի պի·լյօրմըսընրզ· · ·

Ժօլիվէ·—Նանըլ, իսմին տէ սահիհէն պէօյլէ՞ մի տիր· · · Նէ՛ գատար տա պէնզէրսին· · · Սանա լագպղ կիպի սէօյլէտիմ, չիտնքի սանսարա չօգ պէնզէր·սին, լաքին պէն սէնի հիչ թանրմամ,—տէտի վէ մավունանրն իչինէ էնտի·

Մավունանրն սահիպի՝ Լա Ֆուինէ տօպրու իւէրլէմիշ իտի, զիրա մէրգում սահիհէն պիզզաթ Ժիլ Պուլնուա քէնտիսի օլուպ, քէնտի սէվիրիլիս պալրգ ավը եէրլէրի օլան Ժուէնվիլ վէ Բօր-Գրէթէյլտէն էրէյիճէ ուզագ պիր մահալտէ պու·լընըյօր իտի·

Մավունա սահիպի՝ Լա Ֆուինէ·—Լաքին էվլատըմ, կէճէ սէֆինէլէր իւզէրի·նէ չըգմագ նիզամէն եասագ օլսրղընը սիզ բէք ալէա պիլիրսինիզ· · ·

Լա Ֆուին·—Էվվէթ· · · էվվէթ· · · պունը բէք ալէա պիլիրիմ, էֆէնտիմ, լաքին պու կէճէ պիր եայըմ պալրզը թութմագ իսթէտիմ· · · պէօյիւք պիր ֆէ·նալրգ իթմէյօր ըտրմ եա՛· · ·

Մավունա սահիպի·—Պիր զալթէյէ չավուշը սիզի կէօրիւպ թութարագ մէր·քէզէ կէօթիւրիր վէ օրատա եաթըրապիր իտի·

Լա Ֆուին·—Պու սապահ պէնի հէր հալտէ եինէ գօյ վէրէճէք իտի· · ·

Մավունանը·—Էլհասրլ չէքիլիպ կիտինիզ· · · չիմա չիտտի չէօզիւլէճէք·

Լա Ֆուին·—Բէք էյի, էֆէնտիմ, չիտտի կիտէճէյիմ· · · լաքին միւսաատէ իտինիզ, կէճէ պէնի միւսաֆիր գապուլ իթտիկինիզտէն տօլայը թէչէքքիւր զամ·ընընտա արգատաշլարրն էլլէրինի սրգայըմ· · ·

Ժօլիվէ·—Էյլէ իսէ չու թարաֆա կէլ, Բարիզլի· · · տէմիրի եօգարը գալ·տրմագ իչիւն պիզէ եարտրմ իտէճէքսին· · ·

Լա Ֆուին·—Եարարրմ, էլիմտէն կէլիր· · · Սէն նէէհրինին եօգարքի թա·րաֆլարընտա պունը չօգ եարմըշը· · · —տիպէրէք չիմայը չէօզմէքտէ օլան վէ մավունանրն իչինէ պրագան ատամլարրն եանընա կիտիպ անլէրէ եարտրմ իթտի·

Ժօլիվէ·— Տիմէք պալրգ ավճըրզընը սէվէրսին, էյլէ՞ մի·

Լա Ֆուին·— Սէվէր մկիմ տէ լա՞ֆ մը· · · չըլտրրրրմ· · · Լաքին պիլմիշ օլասընը քի, պալրգ ավամագ իչիւն պիր չօգ վագթլար պու թարաֆլարա կէլ·մէյէճէյիմ· · ·

Ժօլիվէ·—Նի՞չիւն էյլէ·

Լա Ֆուին·—Զիւնքի եէրի պիր չէյ տէյիլ ա՞իր· Հա Գօնգօրտ մէյտանընտա տիքիլի թաչ թէրէսինտէն պալրգ ավլամըշսընը, հա պուրատան· · · Եինէ պէնիմ Մարն ըրմաղրմ տաղ օլսուն· · · օրատա հիչ պօչա չըգմամ· · ·

Ժօլիվէ·—Օրայա կիթ էօյլէ իսէ·

Լա Ֆուին·—Էկէր Սէն Նէհրինին աչաղքի ճիհէթինտէ Սիւրէզն եախատ Ար·ժանթէյլ թարաֆլարընա պիր քէրրէ պագմայաճագ օլուր իսէմ, Էյլէ եարաճա·ղըմ, Մարնա կիտէճէյիմ· · · Սիզ պիլիրսինիզ քի պէն եօլնուլըգլարը սէվէրիմ· · · Թէպտիլը հավա՝ ինանա կէնճլիք կէթիրիր· · ·

Ժօլիվէ՝ պաղըրարագ·—Սթօրէր· · · չիմանընը պաղընը հաղրրլարընը· · ·

Մավունա սահիպի·—Վէ չարուգ իտին· · · Երրմի տագիդայա գատար ըը·մօրքէօ վաբօրը պուրատա օլաճագ տրը·

Պիր թայֆա·— Տէմիրի ալալըմ· · · սրգը չէքէլիմ· · · պու թարաֆտա է·բէյի պաթագլրզ վար· · · օ պիր մավունայա կիրմէլի,—տէտի·

Ժօլիվէ՝ արգայա տէօնիւ· կէմի տէմիրինէ մախսուս մավունա օրատա պաղը օլմաղա, մէգքիւր մավունայա իւչ քիչի էնտիլէր, տէմիրին չիմասընը մա·վունատան չէօզտիլէր վէ չիմայը մավունանրն աչաղասընա էնտիրտիլէր·

Ժօլիվէ·— Շիմտի հայտէյին պագալըմ, գուվվէթլի օլմագ իչիւն պիրլիքտէ չէքէլիմ·

Իւչ քիչի պիրլիքտէ չէքտիլէր·

Զարա տէմիրի սուլրն տիպինտէ պաթագլրզրն իչինէ էյիճէ կէօմիւմիշ օլ·մաղլա, էվվելա զօրլուգ վէրտի իսէ տէ, սօնղրա կէվէյիպ, հէրիֆլէր չէքմէյէ պաչլատրլար·

Ժօլիվէ՝ պաղըրարագ·—Վայ աքսի չէյթան վա՛յ· · · զանն իտէրսին հէր վա·գրթքինտէն տահա գիյատէ աղըր տրը·

Տիկէր պիր թայֆա·— Սահիհ էօյլէ· · · Էօմրիւմտէ պու տէմիրին պու գա·տար աղըր կէլտիկինի կէօրմէմիշ իտի·

Լա Ֆուին՝ կիւլէրէք·—Պէլքի պիրլիքտէ եիւզ քիլօկրամ աղըրլըզընտա պիր պալրգ կէթիրիյօր,—տէտի·

Հէրիֆլէր տէմիրի էլան չէքիյօրլար իտի·

Կէմի տէմիրինին ուճալրը նիհայէթ կէօրիւնիւպ, պէրապէր պիր տէ ինան լէչի իկիմիշ իտի·

Տէվ-Ի)

Պերլինտէ տէվերան իտէն բիվայէթլէրէ կէօրէ, Ռուսիա վէլիհատը՝ էկէր սէրկիի ուժուժինին գաբանմասընտան էվվէլ Բարիզէ կիտէճէք օրուր իսէ, մին զայրը բէսմի օլարագ գանթ Տօնոր նամբյլա իճրաի ոէյահաթ իտէճէք տիր, վէ էկէր սէրկինին գաբանմասընտան սօնրա Բարիզի զիյարէթ իտէճէք օրուր իսէ, բէսմէն էանի Ռուսիա վէլիհատը սքֆաթբյլա ազիմէթ էյլէյէճէք տիր։

ՔէօՇէյէ Ցուրուկ նամ Ալէքսան կազէթասը՝ Ռուսիա իմբէրաթօրընն՝ Ալէքսանիա իմբէրաթօրընն Եուանիսթանա ազիմէթինտէն էվէլ իմբէրաթօրիցասը.յլա պէրապէր Պէրլինէ կիտիպ իատէի զիյարէթի իտէճէկինի գաթիէն թէէմին իտիյօր։

Ռուսիա իմբէրաթօրը Իւչիւնճիւ Ալէքսանտրընն իսմի կիւնիւ Ալէքսանիա իմբէրաթօրը պիր զիյաֆէթ չէքիպ, միւշարէլէյհ Զարընն չէվգու ափիյէթինէ պատէ նուշ էյլէմիշ, վէ ուսմանի հուզզար՝ Ռուսիա նիշանլարընը համիլ պուլընմըշ տըր։

ԳԻՏԱԿԱՆ

Աստեղագիտութիւնն արուեստահանդիսին մէջ։ — Աստեղագիտական լուսանկարներ. — 18 մէթր երկայնութեամբ հեռադիտակներ. — Պատմութիւն հին աստեղագիտութեան. — Դիտարան Փարիզու. — Աստեղագիտութեան նշանաւոր գործիներ. — Երկրագունտեր եւ երկնից քարտէսներ. — Ամենէն մեծ երկրագունտն մէկ միլիոներորդ աստիճանի վրայ չինուած. — Էյֆէլի աշտարակէն զննութիւնք։

Արուեստահանդիսին մէջ աստեղագիտութիւնն ի՞նչ բանի կրնայ ծառայել, և մեթենայներու և այլ նիւթերու նման կարելի՞ է որ երկնակամարն, աստղերն, արեգակը և լուսինը հոն ներկայ լինին։ Առաջին անգամ այսպէս կը հարցնէք. բայց կրնաք համոզուիլ երբ սկսիմ նկարագրել աստեղագիտութեան ունեցած բաժինն արուեստահանդիսին մէջ։ Շատ դիւրին բան չէ՛, և բոլորովին անկարելի Եան տը Մարսի դաշտին մէջ բերել և յատուկ չէնքի մը մէջ դնել արեգակնային դրութիւնն իւր արբանեակներովն ու մոլորակներովն ի միասին։ Ուրեմն ի՞նչպէս աստեղագիտութիւնն եւս իւր բաժինն ունեցած է լուսանկարի միջոցաւ երկնային մարմնոց պատկերներն, զանոնք դիտելու, զննելու, չափելու ծառայող գործիներն իրենց ամենափոքր մանրամասնութիւններովն ի միասին արուեստահանդիսին մէջ են։ Մտէ՛ք այդ հետաքրքրական բաժնին մէջ, և հիացմամբ պիտի տեսնէք դարերէ հետէ աստեղագիտութեան բրած յառաջդիմութիւնն։ Հոն եւս կը տիրէ գիտութեանց թագուհին։ բայց աստեղագիտութիւնն աւելի երկնից մէջ կը սիրէ մնալ՝ քան երկրի վրայ, և երբ այդ գիտութիւնը Եան տը Մարսի մէջ կ'իջնէ, աւելի գաղափարական կը լինի քան իրական։ Եւ աստեղագիտութիւնն իւր մէջ ամէն բան կ'ընդգրկէ. նաւարկութիւնն, աշխարհագրութիւնն, տիեզերագրութիւնն, օդերեւութաբանութիւնն, պատմութիւնն, բնագիտութիւնն, տեսաբանութիւնն, տարրագիտութիւնն իսկ, որովհետեւ հիմայ սկսած են աստղերուն լոյսը տարբաղադրել, այս ամէն գիտութիւններն և ուրիշ շատ ուրիշներ՝ աստեղագիտութեան հետ առընչութիւն, բարեկամութիւն ունին, և կան այնպիսիք նաեւ որոց գոյութիւնն առանց նորա տարակուսական պիտի լինէր և գուցէ բնաւ գոյութիւն չունենային։ Որովհետեւ ամէն գիտութիւնք աստեղագիտութեան մէջ կան և աստեղագիտութիւնն ալ փոխադարձաբար ամէն գիտութեանց մէջ, անոր համար ահա պէտք չէ որ երկնից Մուսայն արուեստահանդիսին մէկ մասնաւոր բաժնին, դասին, ճիւղին մէջ փնտռենք։ Ամէն ուրեք կրնանք տեսնել զայն։ Երկրիս ամէն կողմէն կը տեսնուին աստղերն։

Սկսինք մեր այցելութիւններն։ Նախ ողջունենք լուսանկարաց բաժինը։ Աւասիկ խումբ մը լուսանկարներ հիանալի և գեղեցիկ իրենց ճշդութեամբ որք մեր դրացուհի Լուսնոյ արտաքին և ներքին երեւոյթներն կը պատկերացնեն։ Այդ լուսանկարաց իւրաքանչիւրին չափն է 0,13 մ. արամագիծ։ Կրնանք զանոնք մեծցնել 0,60, 0,80 մինչեւ 1 տրամագիծի հասցնելով։ Որչափ ճշդութեամբ ներկայացուած են Լուսնոյ տեղագրութեան ամենափոքր մանրամասնութիւններն, գուցէ այնչափ ճշդութեամբ չեն կազմուեր մեր դիմաց լուսանկարներն։ Լուսնոյ լերանց մէջ որոշ կերպիւ կը տեսնուի ձորակ մը և հոն կուսակեալ ժայռի կտորներն։ Կը նշմարես նաեւ լեռներ, հրաբուխներ, ծովեր, եզերք, ահագին փոսեր, ճեղքեր, այնպէս ինչպէս պիտի տեսնենք մեր մոլորակին անտառները, դաշտերը, լճերը, գետերը եթէ օդապարկով մը շատ բարձրերն ելնենք ու վար նայինք։ Այն լուսանկարներն թանկագին են գիտանալու համար թէ՝ այժմ եւս փոփոխութիւններ կը կատարուի՞ն այդ փոքր աշխարհին վրայ որ մեզ գրեթէ մերձ կ'երևի։ Այս տեսարանաց վրայ աւելցուցէ՛ք ուրիշ աստեղագիտական լուսանկարներ, ինչպէս, աստեղաբարդ երկնից այլեւայլ մասերն, աստղերու խումբեր, արեգակնային բիծեր, միդամածներ, մոլորակներ և այն ատեն ամփոփ տեղեկութիւն մ'առած կը լինիք լուսանկարաց բաժնին վրայ։ Ոչչափ ըսելիքներ ունիմ. կը կարծէ՛ք թէ՝ այս բաժինը վերջացաւ. մոռցանք դեռ ժամանակից աստեղագիտական գործիներն, այսինքն 15 և 18 մէթր երկայնութեամբ շինուած այն հսկայ հեռադիտակներն որք Բարիզ չը կրցան բերուիլ, որովհետեւ կայուն ընակարաններու մէջ զետեղուած են դարձող գմբեթներու տակ, Քալիֆոռնիոյ, Նիսի, Բիւլքովաի, Վուաշինկթընի, Բարսերսթօվի մէջ։ Թէպէտ այս գործիները արուեստահանդիսին մէջ չկան, բայց կը տեսնէք նոցա պատկերներն, օրինակներն, լուսանկարներն, և այլն։

Դուրս ելնե՞նք այդ բաժնէն և մտնենք երկրորդ սրահի մը մէջ որ զարդարուած կը մնայ բազմաթիւ արձանագրութիւններով որոց մէջ պիտի կարդաք. Կուլիլէօ յերկին ի՞ուղղէ ասՀՆ դէտ՝ 1610։ Հո՞ն պիտի գտնէք հին գործիներ, Բէքինի դիտարանէն բերուած, որոց մէջ կայ մանեկաւոր զունտն, որ անագապղնձէ շինուած է և ճոխ զարդերով ծածկուած։ Այնքան լաւ և խնամօք պատրաստուած է որ մարդ կը տարակուսի Զինական աշխատութիւն մը լինելուն վրայ և գուցէ Եւրոպիոյ մէջ ևս չկարենանք տեսնել նմանօրինակ գործի մը երկրի դրութիւնը ապացուցանող։ 1889ի արուեստահանդիսին աստեղագիտական բաժնին փայլ տուող այդ գունտը նշանաւոր է նաև իւր հնութեամբը. շինուած է Բուլի-Լէյ-Խանի ժամանակ որ թաթարական առաջին հարստութեան հիմնադիրն է և որոյ արքունիքը Վենետիկցի նշանաւոր ճանապարհորդ Մառքօ-Բօլօ այցելած է. ասոնց քով ուղած են ներկայացնել հին աստեղագիտութեան ամբողջ պատմութիւնն, Եգիպտական, Քաղդէական, Միջին և Վերածնութեան դարուց աստեղագիտութեան, և ներկայացնել նաև ժէ դարու աստեղագէտ մը։

Զանազան դժուարութիւններ արգիլած են այս խորհրդոյն իրականացումը որ ամէն կողմանէ կարեւոր և շահեկան է։ Փարիզու դիտարանէն բերուած են բազմաթիւ գործիներ, մանաւանդ այն տեսակ գործիներն որոց ներկայութիւնը բաւ է ապացուցանելու թէ աստեղագիտութիւնը վերջին ժամանակաց մէջ ի՞նչ յառաջդիմութիւններ բրած է։ Մի առ մի թուենք զանոնք. գործածական միջօրէականի շրջանակներ, ճօճանակներ որք կը գործածուին ծանրութիւնը ճշտութեամբ որոշելու, երկնային լուսանկարի գործիներ, ժամանակաց ծանրութիւն ամբողջ հաւաք ոծոյն, Երկայնութեանց Գրասենեկին և Փարիզու դիտարանին տեղեկագիրները. ճոխ հաւաքածոյ մը որ գիտութեան համար ո՞րքան հետաքրքրական նոյնքան և թանկագին է։

Այս սրահին վրայ մեր ունեցած տեղեկութիւններն գրեթէ անկարելի կը լինին եթէ չը յիշենք Կօթիկ, Սէքռէթան, Պառտու, Մօլթէնի, Լիւթց, Առթիւր Լէվի անուններն որք թէպէտ մեզ անծանօթ են, բայց աստեղագիտական գործիներ չինելու համար մասնաւոր գործարաններ ունին և ամէն գործիքի վրայ անպատճառ այդ անուններէն մին կը գտնես։ Իրենց գործատուններէն ելած ի՞նչ գործիներ կան արուեստահանդիսին մէջ։ Հոս կը տեսնես ժամանակայատ մը, հոն երկիրն չափող գործի մը, ուրիշ անկեան մը մէջ ատուերագէտ մը, գեղեցիկ հաւաքածոյ մը այն դիտակներէն որք այնքան ժողովրդականացուցած են աստեղագիտական զննութիւններն, այսինքն թէ՝ այդ փոքրիկ աննշան դիտակներուն շնորհիւ ամէն մարդ կրնայ աստեղագիտական աշխարհին մէջ նշանաւոր երեւոյթներ տեսնել։ Անցնի՞նք, կը կարծէք թէ՝ վերջացան գործիները. ո՛չ դեռ—ի՞նչ զանազանութիւն, ի՞նչ աշխատութիւն, ի՞նչ ճշտութիւն բոլոր գործեաց մէջ։ Ո՞ւզե՞ս լուծել լոյսը և ճառագայթող ջերմութիւնը, աւասիկ ստուերագէտներու բազմաթիւ օրինակներ զորս Լիւթցի գործատունը պատրաստած է։ Ո՞ւզե՞ս բեւեռներն չափել, աւասի՛կ Ֆուգոլի հեռադիտակն, և այլն։

Այս սրահին յարակից սրահ մ'ևս կայ ԺԶ.դ անուամբ. հետաքրքրական է պարունակութեամբը. մեր վերջին այցելութիւնը այս բաժնին տանք մեկնելէ առաջ։ Տեսարանը կը փոխուի, ո՛չ երկնային լուսանկարներ և ո՛չ ալ աստեղագիտական գործիներ կը տեսնենք։ Աւելի մեծ և կարեւոր աշխատութեանց հետ պիտի զբաղինք։ Դեղեցիկ երկրագունտեր, երկնից և երկրի քարտէսներ, աստեղագիտութեան, տիեզերագրութեան, աշխարհագրութեան վրայ խօսող հատորներ Էհրարի, Տլակրավի, Պէրթօի և ուրիշ տպագրիչներու ձեռքէ հրատարակեալ։ Կը մոռնա՞նք միթէ աշխարհագրական քարտէսներու զանազանութիւնը, դեղեցկութիւնը իրենց ճշտութեամբ հանդերձ։ գործիներ որք կը գործածուին աստղերու դիրքը չափելու, տիեզերագրական բիւրաւոր գործիներ, Լուսնոյ և հրատի գունտերը, Լուսնոյ ընդհանուր մեծ քարտէսը, երկնային հարթագունտը, և Պ. Ֆէնէի շինած շարժուն հարթագունտը որ ամէն ժամ ատեղազարդ երկնից դիրքը կը ցուցնէ։ Որչափ շրջես, որչափ կանգ առնուս դիտելու այս տեսարաններն, չես յագենար երբէք և մեր նկարագրած այս սրահներն արդեօք ո՞րքան օգտակար և շահեկան կը լինին աստեղագէտներու և աշխարհագէտներու այն խուռն բազմութեան որ ամէն օր հոս կը դիմէ տեսնելու, սորվելու երկինքը և նորա չքեղութեան վրայ հիանալու։

Արուեստահանդէսը պիտի կրնայ նաեւ ընդհանուր գաղափար մը տալ այն աշխարհին վրայ ուր կը բնակինք։ Ո՞վ չուզէր իւր բնակարանին պատմութիւնը իմանալ և կամ նկարագրեալ պատկերն տեսնել կամ թղթի կտորի մը, կամ փայտիկներու վրայ։ Հսկայ և ահեղ երկրագունտ մը պիտի տեսնէք։ մեր երկրին տրամագծին սէկ միլիոներորդն։ Այդ գունտին վրայ ամէն ինչ ծայրահեղ ճշտութեամբ նշանակուած է։ հիւսիսային բեւեռէն սկսեալ մինչեւ հարաւային բեւեռն եղած տարածութիւններն կրնաք չափել։ Այդ գունտին վրայ մէն մի հազար մէթրին տեղ մէկ հազարերորդ առնուած է, այսինքն Լոնտրայի, Փարիզու, Հռոմայի, Գրիւսէլի, Լիսնի, Մարսէլի նման քաղաք մը այդ հսկայական գունտին վրայ կատարելապէս իւր ճշտագոյն ձեւովն նկարուած է։

Այս է ահա՛ մեր պատյան արուեստահանդիսին ատեղագիտական բաժնին մէջ։ Եւ երբ կ'ուզէք աւելի մօտէն դիտել երկինքն և արդիւնաւոր գործել ձեր այցելութիւնն, կը խրատեմ որ ելնէք Էյֆէլի գաղաթն, որ գեղեցիկ կայան մ'է, ուսկից պիտի կարենաք նշմարել ամէն ինչ՝ որ աստեղագիտութեան հետ առնչութիւն ունի։

Էյֆէլի աշտարակին գագաթը կարեւոր է մթնոլորտաբանական տեսակէտով։ Աստեղագիտական գործիներէն, լուսանկարներէն առաջ դիտարանը մեծ կարեւորութիւն ունի։ Երբ արուեստահանդիսին մէջ կը գտնենք ամէն ինչ, գործիներ, գունտեր, քարտէսներ, և այլն, Էյֆէլի աշտարակին գագաթն ընտիր դիտարան մ'է զննելու, քննելու, ուսումնասիրելու երկնակամարն աստեղագիտութեան բարեկամաց համար։

Մ. Գ. ՄՕԶԵԱՆ

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—Տրամա մուրթասարրքիք հրքիզ բաշա հաղրէթլէրինէ Եուանան տէվլէթի թարաֆընտան վէրիլէն Գրաֆէզ Օֆիսէ նիշանընըն ալթուն միտալասը՝ բաշալի միշարէլէյհին գապալի իլէ լէտէլ իսթաալիգի խուսուսընտա իրատէի Շահանէ սատրը օլմըշ տըր։

—Սիսամ ատասընտա Վօրլիսթ քէօրիւնտէ կէչէն հաֆթա եանկրն զուհուր իտէրէք էլլի խանէ մահսուլաթ անպարլարը թէքմիլ եանմըշ տըր։

Քէզալիք կէչէն հաֆթա սալը կէճէսի Իզմիրտէ Գօրտէլիս քէօրիւնտէ իքի խանէ վէ բէնճէնպիհ ագշամը Իզմիր չարշըսընտա իքի պէօրիւք տիւքքեան միւհթէրեգ օրմուշ տըր։

— Գասթամունի վիլայէթինտէ Պարթրն գաղասընտաքի ճէսիմ օրմանլար հասըլաթընտան մահալլի օրման մէմուրընն իխթիլաս վէ խըրսըզլըը օլմըզը թէպէյլիսն թիմիշ օլմաղա, թաղգիգը ահվալ իտէրէք նէթիյճէսինէ կէօրէ մուամէլէ օլընմագ իւզրէ Օրման վէ Մէատին ի տարէսի Օրման հէյէթը ֆէննիյէսի աղասընտան սեյտար միւֆէթթիշի Բաուֆ պէյ պիր գաչ կիւն էվվէլ Պարթրնա կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Եէնիքէօյ էօնիւնտէ գարայա օթուրմըշ օլան Մարս վաքրընը եիւգտիւրմէք իչիւն Մ. Էլիլին տակրճ գումբանեասը պու կիւն եէնիհէն պիր թէճրիպէ իճրա իտէճէք օլուպ, կէչէնտէ թուլումպալարըն պէհտէ իչլէտիկի վէ վաքր տէրունինտէն սուլարըն պօշանմատրը կէօրիլէրէք սեպէպի թէհարրի օլընմըշ, վէ իքի պէօրիւք տէլիք պուլընարագ պու քէրրէ մէզքիւր տէլիքլէր գաբանմըշ իսէ տէ, պազը քիմսէլէր՝ Մարս վաքրընը պիր Շիրքէթ վաքրը թարաֆընտան օրայա պրագրլմըշ պիր կէմի տէմիրի իւզէրինէ տիւշէրէք, անտէն տէ տիկէր պիր տէլիք աչըլմըշ օլաղընը զանն ու թախմին իտիյօրլար։

—Իքի այտան պէրու Էվրօբատա պուլընան ժօզէֆ Ազարեան էֆէնտի ճուսմա էրթէսի ագշամընը Շարգ սիւրաթ գաթարը.յլա Ցէրսատէթէ ավտէթ իմմիշ տիր։

ԻԽԹԱՐ

ԵՒՆԻ ԱՊՈՆԷՄԱՆ ԳԻՆԸՐԸ

Մրամոլ էլէն

12	այլբդ	ղրուշ	140
6	»	»	70
3	»	»	40

Թաշրա էլէն

12	այլբդ	ղրուշ	200
6	»	»	100

(86)

ԵՐԿԱԹԱԴՈՐԾՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՔԵՐՈՎԲԷ ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

Թէ՛ կոմս տը Սէլա և թէ Ֆրէտերիք Հօբսըն՝ երկուքն եւս խիստ քաջ և միանգամայն սաստիկ վարժ մենամարտողներ էին։

Մին կամ միւսն՝ պաղարիւնութեան մասին ևս ա՛յն աստիճան իրարմէ վար չէին մնար որ, պողպատներուն բարակ և հանդարտիկ ձայները առնողը անպատճառ իւր մտքէն պիտի ըսէր թէ՝ ասոնք «Պօն Մարշէ»ի տըղայական խաղալիկներով զբօսնելու եկեր էին։

Լուութիւնն ալ կարծես թէ առաջուց պարտաւորիչ պայման մը դրուած էր։

Ո՛չ մենամարտիկները իրենց բերնէն բառ մը դուրս կը հանէին և ոչ ալ իրենց վկայները։ Թէպէտև ամենուն մէջ հաստատապէս որոշուած բան մ'էր որ կռուողներուն երկուքէն մէկը գետինը պիտի փռուէր՝ այլ ևս ոտքի չելնելու պայմանաւ։

Հինգ վայրկեանի չափ տեւող առաջին արարուածը վերջացաւ, առանց մենամարտիկներէն մին կամ միւսը թեթեւ կերպիւ վիրաւորուելու։

Մէկ մ'ալ երկուքը մէկանց՝ կարծես թէ առաջուց խօսք մէկ ըրածի պէս՝ մէյմէկ քայլ ետ քաշուեցան և սուրերը կանգ առին։

Այս արարուածի պարապ միջոցին էր որ խիստ կարճ ժամանակի մը համար լռութիւնը պիտի խզուէր։

—Ձեր ետեւի կողմը տնկուած ձողը տեսա՞ք, ըսաւ Անգլիացին։

—Այո՛, պատասխանեց կոմս տը Սէլա՝ ամենայն հանդարտութեամբ։

—Լաւ. ահա ճիշդ այն ձողին քով է որ պիտի մղեմ զձեզ և հոն ըսպանեմ, յաւելցուց Անգլիացին՝ կատարեալ պաղարիւնութեամբ։

—Խիստ լաւ մտածեր էք, Պ. Հօբսըն. մահարձանս առաջուց տնկել տալու չափ նախախնամ և գործի մարդ եղած ըլլալիդ մտքէս չեի կրնար անցունել, յարեց կոմս տը Սէլա եւս՝ Անգլիացիին վար չմնացող պաղարիւնութեամբ մը։

—Լաւ. նորէն սկսինք ուրեմն։

—Սկսինք։

—Բայց ասիկայ վերջինը պիտի ըլլայ։

—Առանց երրորդ արարուածի պէտք թողելու։

—Հրամմեցէք, պարո՛ն, պաշտպանեցէք ինքզինքնիդ։

Սուրերը նորէն շողալ սկսան։

Բայց այս անգամ վերսկսուած պատերազմը աւելի ոգեւորեալ կերպարանք մը ունէր։

Մինչդեռ առաջին արարուածին, գրեթէ երկու կողմանէ ալ հանդարտ և պաշտպանողական դիրք մը կը բռնուէր, գուցէ մէզմէկու տկար կողմերը լաւ մը զննելու ուղղութեամբ, երկրորդ արարուածին սկիզբէն Անգլիացի պարոնը այնպիսի յարձակողական դիրք մը բռնեց, և իւր յարձակման ուժգնութիւնը հետզհետէ այնչափ աւելցնելու սկսաւ որ, կոմս տը Սէլայի ինքզինքը պաշտպանելու համար ի գործ դրած ճիգերը և արհեստական կատարեալ ձեւերը, քիչ քիչ անբաւականութիւնն ցուցնելու վրայ էին։

Միեւ նոյն ատեն կոմսը յետս յետս ընկրկելու սկսած ըլլալով, տակաւ առ տակաւ, մահառիթ ձողին մօտենալու վրայ էր։

Հինգ վայրկեան ևս չանցած, կռիւը իւր ամենէն ահռելի վիճակին հասաւ, և սուրերը այնպիսի շուտութեամբ կելնէին կիջնէին, յառաջ և դէպ ի ետ շարժումները կրնէին, և այնպիսի սաստկութեամբ իրարու կը բաղխէին, որ երկրորդ արարուածը ներկայացնող դերասաններուն, ճիշդ առաջին արարուածը ներկայացնող դերասաններն ըլլալին բոլորովին անհաւատալի պիտի երեւէր։

—Ահա հասանք, ահա կը լմնայ կոր, ըսաւ Անգլիացին վերջապէս։

Կոմս տը Սէլա չպատասխանեց։

Երկրորդ շարժման յիրաւի կոմսին կռնակը ձողին դպած էր։

Շարժումմ մ'ալ, կայծակի նման սրոյ փայլիւն մ'ալ, և ահա կոմս տը Սէլա սուրը ձեռքէն թողլով ճիշդ այն ձողին տակ և կռնակի վրայ գետին փռուեցաւ։

Ճշդապահ Անգլիացին իւր խոստմունքը կէտ առ կէտ կատարած էր։

«Զձեզ այն ձողին տակ մղելով հոն պիտի սպաննեմ» ըսած էր։

Եւ ճիշդ կոմս տը Սէլա տասը քայլ ետ քաշուելով, այն մահառիթ ձողին հպած վայրկենին էր որ, Ֆրէտերիք Հօբսընի սուրը անոր կուրծքէն մտնելով կռնակէն դուրս կելնէր։

Կոմսին վկայները իսկոյն անոր քով վազելով, գլուխը վեր վերցուցին։ բայց անոր վրայ ամենեւին կենդանութեան նշան մը չէր տեսնուեր և կուրծքէն դուրս ցայտած արիւնը իւր ճերմակ շապիկը բոլորովին կարմիր ներկած էր։

Սակայն պէտք էր որ բժիշկը իւր արհեստովը պաշտօնապէս հաստատեր թէ կոմսն իրօք մեռած էր. ապա թէ ոչ՝ մենամարտութեան պայմանն իւր տեղը գացած չըլլալով, Ֆրէտերիք Հօբսընն ևս իւր յաղթութեան իրաւունքը կը կորսնցնէր, այսինքն՝ Տիկին Դարբլինօֆի ծանուցեալ նամակին տէր չէր կրնար ըլլալ։

Ուստի ամենէն առաջ այս օրինական ձեւակերպութեան հոգ տանիլ պէտք ըլլալով, գուցէ մեռած չեղող պարտեալին կեանքն ազատելու հոգը երկրորդական աստիճանի մը կ'իջնէր։

Գործի մէջ զինուորական ճշդապահութեան սիրահար Անգլիացին, ճերմակ թաշկինակը հանելով՝ իւր արիւնոտ սուրը սրբելու պարապած ատեն, աչքովը աճապարելի նշաններ կ'ընէր բժիշկ վկային, որ իւր պարտաւորութիւնը կատարելու մասին դանդաղութիւն չընէ։

Բայց ճիշդ այն վայրկենին որ պարոն բժիշկը ծունը կը դնէր վիրաւորեալին առջեւ անոր վէրքը արհեստագիտական եղանակաւ քննելու և մահը պաշտօնապէս ծանուցանելու համար, միւս վկայներն մէկէն ի մէկ իրար անցնելով «ոստիկանն՝ը, ոստիկանները կուգա՛ն կոր» աղաղակել սկսան և իրար անցում մ'է փրթաւ։

Ոստիկանութեան դէմ կարծես թէ բնականէն հակակրութիւն ունեցող բժիշկ վկան՝ անոնց այցելութեան լուրը առնելուն պէս, լարուած խաղալիքի մը պէս վեր նետուեցաւ և սկսաւ աճապարանօք փախչիլ։

Միւս երեք վկայներն եւս, որք բժշկական հանդամանքէ զուրկ ըլլալով՝ ոստիկանութեան հարցաքննութեան ատեն աւելի նեղը պիտի մընային, առանց բժիշկ վկային բռնած ընթացքին դէմ բառ մ'իսկ բերբնէն հանելու, իսկոյն անոր հետեւիլ սկսան՝ սպաննիչն ու սպանեալը առանձին հոն թողլով։

Ֆրիտ՝ իւր կառքին նստարանին վրայէն տեսած էր իւր տիրոջը զարնուելով ինկալը. ուստի աճապարանօք կը վազէր այն տեղն, ուր որ աղէտը պատահած էր։

Երբ ասիկայ հեւալով դիակին քով հասաւ, արդէն յաղթող Անգլիացին իւր զոհին վրայ ծռելով՝ անոր գրպանը կը խառնէր։

Վերջապէս գտաւ Տիկին Դարբլինօֆի այն նենգաւոր նամակը որ երիտասարդ կոմսի մը կեանքը արժած էր, և նոյն հետայն Ֆրիտին վրայ հանելը տեսնելով՝ անոր հրահանգ տուաւ որ ոստիկանաց հասած ատենն անոնց օգնութեամբը իւր տիրոջ մարմինը կառքը փոխադրէ և յետոյ ինքն ևս արագաքայլ հեռանալ սկսաւ։

(Շարունակելի)

—Պրուսա վայրի ճէտիտի Բիզա բաչա հաղորդելէրի՝ գարիպէն մահաը մէմուրիյէթինէ կիսէճէկի ճիհէթլէ, կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ հուզուրը հաղորդելը Բատիշահիյէ գապուլ պուլուրարգ, 1ինճի բիւթպէտէն պիր գրթա նիշանը զիյշանը Օսմանի իհսանու ինայէթ պուլբուլմշ տբր։

—Պէյօղլունտա գալպ ազէ եաբարագ սիւրմէլէբինտէն տօլայր մէվգուֆ պուլունան իթալիալը Անճէլս վէ Նիգօլի նամ չախսլար՝ տիւնքի կիւն մահբէմէի ճնայէթտէ իհրա գրբնան մուհաքէմէլէրինտէ, 10ար անէնէ քիւրէք ճէղասընա հիւքմ օլընմշլար տբր։

—Սալթանաթը Սէնիյէնին Եունանտա Արտա չէհպէնտէրի էմին պէյ՝ տիւն մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ իթմիշ տիր։

—Պուլկուրը գարիյէսի ճիվարընտա պաղչէյան Ասատուրը պաղընտա իքի այտան պէրու եէմիւիյէ իլէ չալըշմագտա օլան 60 եաշլարընտա Գասթամպօլը բէնճպէր հալթ՝ էվվէքի կիւն մէգքիւր պաղտաքի պօսթան գուլուսընա տիւշէրէք պօղուլմշ տբր։

—Սբրպ գբալը սապրգ Միլանըն սեպտ. նիհայէթինտէ վէ եաքատ հոկտ. իպթիտալարընտա Տէրսաատէթ կէլէրէք Եէնի քէօյտէ քիրալանան խանէտէ իգամէթ իտէճէկինի վէ պիր միւտտէթ օնընրա Մբսբրա կիտճէճյինի Լէվէնդ եաղլյօր։

—Սիամ ճէղիրէսի աչբգաբրընտա կէչէն կիւն պիր պալրգճը գալբը՝ ֆուրթունայա թութուլուպ տէվբիլմիշ իսէ տէ, տէբունինտէ պուլունան իւչ քիչի՝ ճան հիվլիյէ չալըշարագ գալբը չէվիրմէյէ վէ իչինտէ միւմքին մերմէպէ պարբնմազա մանվաֆթագ օյնուչլար տբր։ Հալ պուքի ֆուրթունա տէվամ իթտիկինէն, մէրգուանա հիչ պիր իմտատ կէլէմէմիշ վէ կէճէնին նրսքընա պիրեր պէօյիւբ տակա կէլիպ անլէրտէն ի-քիսինի կէսթիւբէրէք եաղընը պիրիսի սահիը սէլամէթ չբգապիրմիշ տիր։

ՊԱՆԳԸ ՕՍՄԱՆԻ

Բումէլի չըմէնտքիր բիյանգօսընն կէլէճէք գուրասը իչիւն էրուֆ պիլէթլէրի սախրն ալտագ իսթէյէնլեր՝ պու կիւնէն իթիպարէն հէր կիւն ալաֆր. սաաթ 10տան էօյլէնտէն սօնրա սաաթ 3½ գատար Պանգը Օսմանիտէն միւպայաա իտէպիլէճէքլէրի իլան օլունուր։

ՍԻԼԻՎՐԻ ԲԱՆԱՅԸՐԸ

ԻՏԱԼԷԻ ՄԱԽՈՒՍԷ

Իլա.։

Իյլուլը բումինին ՅՇճնի սալը կիւնիւ պէտ իտէն Սիլիվրի բանայրը իչիւն Իտալէի Մախուսէ թարաֆընտան թախսիս օրդանի վարօրլարը վագթը հարէքէթի վէ ավտէթլէրի։

ԱԶԻՄԷԹ

Իյլուլը Յշնճի սալը կիւնիւ պիր սիւբմթը վարօր սապահլայն սաաթ 3ում քէօքրիւտէն հարէքէթլէ Գումգաբու վէ Սամաթիայա ուղրայարագ Սիլիվրէյէ կիտճէք տիր։

Իյլուլը 6ճնը չարշէնպիհ կիւնիւ պիր սիւբմթը վարօր սապահլայն սաաթ 3ում քէօքրիւտէն հարէքէթլէ Գումգաբու վէ Սամաթիայա ուղրայարագ Սիլիվրէյէ կիտճէք տիր։

Իյլուլը 7ճնի բէնճէշնպհ կիւնիւ պիր սիւբմթը վարօր սապահլայն սաաթ 4ում քէօքրիւտէն հարէքէթլէ Գումգաբու վէ Սամաթիայա ուղրայարագ Սիլիվրէյէ կիտճէք տիր։

Իյլուլը 8ճնի ճումաա կիւնիւ սաաթ 2ում քէօքրիւտէն պիր վարօր հարէքէթլէ Գումգաբու վէ Սամաթիայա ուղրայարագ Սիլիվրէյէ կիտճէք տիր։

ԱՎՏԷԹ

Իյլուլը Յշնճի սալը կիւնիւ սաաթ 8ում Սիլիվրիտէն պիր վարօր հարէքէթլէ տօղրու քէօքրիւյէ կիտճէք տիր։

Իյլուլը 6ճնը չարշէնպհ կիւնիւ սաաթ 8ում Սիլիվրիտէն պիր վարօր հարէքէթլէ տօղրու քէօքրիւյէ կէլէճէք տիր։

Իյլուլը 8ճնի ճումաա կիւնիւ սաաթ 6ում Սիլիվրիտէն պիր վարօր հարէքէթլէ Սամաթիա վէ Գումգաբույա ուղրայարագ քէօքրիւյէ ավտէթ իտէճէք տիր։

Իյլուլը 9ճնը ճումաա էրթէսի կիւնիւ սաաթ 3ում պիր վարօր Սիլիվրիտէն հարէքէթլէ Սամաթիա վէ Գումգաբույա ուղրայարագ քէօքրիւյէ ավտէթ իտէճէք տիր։

ՅԻԹԱԹ

Պիրինճի մէվզը 15 ղրշ.
Էքինճի մէվզը 10 »
Զօճուգլար 5 »

* * *

Իյլուլը 7ճնի բէնչշէնպհ կիւնիւն տէն իթիպարէն չէհրը հալին 15ճնի կիւնիւնէ գատար ալէսսապահ սաաթ 1ում քէօքրիւտէն հէր կիւն պիր վարօր հարէքէթլէ էռնաի բահտէ Գում գաբու վէ Սամաթիայա ուղրայարագ Իզմիտ-Արմաշ բանայրընա ազիմէթ իտէճէք տիր։

Վէ չէհրը հալին 18ինճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն չէհրը մէզքիւրը 23իւնճիւ կիւնիւնէ գատար Իզմիտտէն ալէսսապահ սաաթ 1ում Տէրսաատէթէ միւթէվէճիհէն հարէքէթլէ, Եէնի գաբու վէ Սամաթիայա ուղրայարագ Տէրսաատէթէ ավտէթ իտէր։

1 իյլուլ 305 6—3

* * *

Զապրթանը պահրիյէտէն Հիւսէյին էֆ. գարթան գօմանտասընա պուլրնան Կէռէսէր վարօրը իյլուլրն Յճնը չարշէնպհ կիւնիւ սաաթ 11տէ Մօլիվա, Էտրէմիտ, Այվալըգ թարիգիլլէ Իզմիր, Զէյմէ վէ Սագը-զա կիտճէճէկի իլան օլունը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱԱԸ

Լօնտրա 16 սեպտ.

Ռնկիլ. էհսանը Ինկ. Լիր.	097-¼
Օսմ. էհսանը աչբլարը	16-¼
» » գաբանտը	16-3/16
» » Սէրի Ա	29-¾
» » » Պ	17-⅛
» » » Ս	16-⅛
Օթօման 1871	95-
Օսմանլը Պանգասը	11-¼
Բուսիա իսթիգրազը	101-
Մբսբը մուլ. մուրթթահրտէ	92-⅛
» իսթիկրազը	104-¼
Տաիրա Սանիյէ Մբսբը	83-⅞
Թօլիլտ իսթիդրազը	104-
Մահաֆիզ. էհսանը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ 16 սեպտ.

Ֆրանս. էհս. 3 % ֆր.	85-52½
» » 4½ %	104-57½
Եէնի Օսմ. էհսանը աչբլարը	16-40
» » գաբանտը	16-32½
Մէ-դոոէլէ	
Սէրի Պ.	-
» Ս.	16 25
Բուվէլի ըմէնտրֆէրի	-
Օսմանլը Բէժիսի էհսանը	515-
» Պանգասը	652 50
Գրէտի Լիսնէ	692-50
Գրէտի Ֆոնսիէ	1275-
Գոնֆէռաար տէ Էսգանթ	93 75
Միւվէյիլ ագաիսնը	2280-
Բուսիա 3 % 1877	92-15
Իթալիա էհսանը	74-¼
Մբսբը ֆոնտ. մութթահրտէ	463-75
Եուռնան 5 % 1879	470-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-21

Վիէննա 16 սեպտ.

Լօնտրա իւգերինէ գամպիօ	119-80
Բումէլի չըմէնտքիերի	35-10

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԱԸ

էսկ. ուսմ. տիւն ագչ. գաբ.	17-35
» » » էն եուքսէք	17-38
» » » էն աշաղը	17-35
Գու սապահ աչբլարը գ. ք.	17-31
Իսթիգրազը տասիրի տիւն գաբ.	44-35
» » » էն եուքսէք	44-38
» » » էն աշաղը գ.ք	44-30
» » » աշբլարը	44 35
Մբսբը մութթահրտէ գաբ.	-
Գու սապահ աչբլարը	-
Սէռի Ա.	29 20
» Պ.	17-10
» Գ.	17-31
Բուսիէի չըմէնտքիերի	64-50
Ագչէ ֆաիզի	7-
Բէքբոր Ղրշ.	30-
Հէվալէսիզ »	35-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Դրէտի ժէնէրալ	8-21
Սթամպօլ պանգասը	7-06
Սօսիյէթէ ժէնէրալ	4-14
Թրամվայ	4-62½

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղրշ Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-05
Մէճիտիյէ »	100-30
Պէշլիք »	103-30
Ալթըլըգ »	105-30
Ինկիլիզ լիրասը	110-32
Ֆրանսըզ ալթունը	87-38
Բօլ	90-10
Գրէտիզ ալթունը	51-10
Գարպօն գայմէսի	08-74

ԹԱՍՓԻԹԻ ԲԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ	-
50) » »	08-10
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	08-10
(C000)»	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԷՔԻՐ

ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 1)

Եէրլի մալի վաքէթա
գբյէէ ճէտիտ 3000
պէհէր գբյէէի ճէտիտի 15 ղրշ.
Պօղ բէնկի Բուսիա ապասը
արշընը ճէտիտ 2500
պէհէր արշընը ճէտիտի 20 ղրշ
Թէրբօյլրգ ասթրագան
արշընը ճէտիտ 600
պէհէր արշընը ճէտիտի 28 ղրշ.

Նիզամիյէ անպարլարը իչիւն միւպայաա օլընճագ պալատէ մուրագգամ իչ գալէմ էչեա ֆիրաթը մուրագգամէլէրիյէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իլուլրն պէհինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաբը գաբարը գաթիսի վէրիլէճէկկնտէն, իմաարնա վէ ալթընճը կիւնիւ եիւզէտ պէշ թէնգիլինէ թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքերի Լէվազիմաթը Ուսմանիյէ տարիբսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

2 իյլուլ 1889 3—2

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԷՔԻՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 2)

Տարիբի լէվազիմաթտա մահֆուզ օլան նիւմունէսինէ թէվֆիգան եիւզ պին արշունը ճէտիտ լաճիվրտ նէֆէր չուգասը միւպաեաա օլընմագ իւզրէ իթմասընա թալիպ օլանլարը միւնագասաի ալէնիյէսի իյլուլրն ալթընճը չարշէնպհ կիւնի իճրա օլընճաղընտան վէ ֆիսթիք տարիբէ-նին իչինէ էլվէրիր տէրէճէյէ թէնգիզիլ իտէճէք օլուբսա՝ էէվմի մէզքիւրտ գարարտատէսի քէչինտէ գբլընճագ վէ իթմասընա թալիպ օլանլարա պու սուրէթտէ գարարտատէսի քէչինտէ օլունընրսա՝ էրթէսի կիւն սաաթ տօզուզ պուչուգա գատար եիւզտէ պէշ թէնգիլի գապուլ գբլընճագ վէ մէգքիւր սաաթա իհշանլարի գաթիյէսի իճրա օլընճագ օլտրղընտան՝ օլ վէճհէյէ թէնգիսիթա թալիպ օլանլարն էէվմը մէգքիւրտէ մագամը Սէրասկերի լէվազիմաթը ուսումիյէ տարիբսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

3 իյլուլ 1889 3—2

Շուրաի—Պահրիյէ
ճանիպը ալիսինտէն

Ասաքիրը Պահրիյէի Եահանէ իչիւն միւպայասը տէրտէսթը միւնագասա օլան պիր միլեօն իւչ եիւզ պին ճէտիտ գբյէսի Ինկիլիզ բիրինճինին պէհէր ճէտիտ գբյէսի էլլի բարատա վէ եիւզ պին գբյէ ֆասուլեաընը պէհէր ճէտիտ եիւզ գբյէսի եիւզ եէհի զրուչտա թալիպլերի էօհտէսինտէ օլուպ, իչպու իլուլրն պէշինճի սալը կիւնիւ սաաթ օնա գատար եիւզտէ պէշ թէնգիլ իտէն օլուր իսէ գապուլ օլունընպ անտն սօնրա հիչ թէնգիլաթ գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունը։

4 իյլուլ 305

Զուրէպա խասթախանէսի իչիւն միւպայաա իտիլէճէք օլան 600 գբյէյէ գատար Ալվալրգ սապաունընն չէրահիթը մէվզուասըյլա պէհէր ատթիգ գբյէսի 3 ղրշ. 35 բարատա թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտրգրնա վէ իչպու իլուլրն 7նճի բէնճ չէնպհ կիւնիւ սաաթ 9ա գատար հէր գայ բարա, վէ 9ընճը ճումաա էրթէսի կիւնիւ քէզալիգ սաաթ 9ա գատար եիւզտէ պէշ թէնգիլ օլընրը իսէ գապուլ օլունրպ անտն սօնրա թէնգիլ գապուլ իտիմէյճէ-ճէկկնտէ պինաէն, նօգսանը իլէ իթաթմէք վէ տահա գիյատ մալիժամի ալտագ իսթէյէնլերին մէճիսը իտարէի էվգաֆա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

4 իյլուլ 305 3—1

ԽՔՏԻԱԼԻՕՅԻ ԱՎԷՕՐԱԼԱՐԸ

ԻՏԱԼԻԱՅԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթլէ Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ բօսթասը։

Ֆուստրլիչ գարտանի թահմիր գօմանտանտանտա Շարգէյիյէ նամ վարօր 1500 թոնէլաթա համուլէթինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օ-լարագ ալաֆրանկա սեպտ.ին 18ինճի չարշէնպհ կիւնիւ էյլէնէճէն սօնրա ալաֆր. սաաթ 4ում Տէրսաատէթտէն հարպէթլէ ՉԱՆԱԳ ԳԱ-ԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԻՆՃԻ օղլայարագ բազար էրթեսի սապահլայն 4 գուլուգ կիւնտէն ԻՍՊԱՆՅՈԼԻՏԵՐԻՅԷՅԷ մուվասէլէթ իտէճէք տիր։

Իչլերու պէհէրի ֆամիլեասա վէ կիտիպ կէլմէ ալընտրգտա, թէնգիզ ֆէյմթլա ֆիւրուխթ օլունուր։

Վարօրտա պիրինճի սընճի սուֆրա թագը մը, պանեօ օտասը, հէքիմ վէ իրտամէնճի գասարն վար տբր։

Եինէ բօսֆոր մէզքիւրէնին ԻՍՊԱՆՅՈԼԻՏԵՐԻՅԷՅԷ հէր չարշէնպհ սապահլարը հարէքէթ իտէն Պէրիյէթիւչ Շամ վարօրլարը տօղրու ԵՍ-ՖԱ,յա հարէքէթ իտուպ ԻՍՊԱՆՅՈԼԻՏԵՐԻՅԷՅԷ 44 սաաթտա Պէյրութ վարը օլուր, վէ ԹՈ-ՐԹՈՍԱ, ՄԵՐՍԻՆ վէ ԻՍՊԱՆՅՈԼԻՈՆԱ օղրար

Բօսֆոր մէզքիւրէն Գէրմէզը տէնիզ իշլէ-յէն վարօրլարը հէր ճումաա կիւնիւ Պրինճիպի բօսֆոր չանթասընէն մէգամանէլէթինէն սօնդ-րա Սիւվէյշէյնէ հարէքէթլէ, ձիտտէ, Սուա-քիմ, Մասուա, Հիւտէյտա վէ Ասէն իսքէլէ-էրինէ ուղրար։

Լօրճու, մալ վէ էմանէթ եիւրէքմէք իս-թէյէնլեր՝ Սթամպօլտա Էմին Էնթիւնտ ֆէօր-բիւ պաշընտա եէնի Վալիտէ խանընտա գումբանէտի մէզքիւրէն ասճէնթէխանէյէ միւրա-ճաաթ իթմէյի տիրլեր։

Իչպու ասճէնթէխանէ՝ պէտէյի Մբսբրն պիւ-ճիւմլէ բօսֆոր իտարէխանէէրինտէ թէէտիյէ օլընմա, իւզրէ բօսֆոր բօյնդալարը [Մանտա-ֆոսթ] տտիի իթմա իտէր։

Հէր սընճի եօլճու իչիւն Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօյու մահալատ Մ. Մ. Թօմաս Գուգ վէ եվլատը ասճէնթիանընա միւրա-ճաաթ օլընա։

ՔԱՐԹ ՏԷ ՎԻԶԻԹ

Ա'լա քարթօն իլէ լաթիֆ սիւրէթտէ հէր լիսանտան օլարագ օն տագիգէ զարֆընտա թապ ու թէսլիմ օլունուր։

Ֆի, 100 ատէ-տի 10 ղրշ.

Այղու իտէն ղէվաթլն, Ստամպօլտա Ցակոբեան խանընտա Արամեան մաթպուասընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ ՖՐԱՆՍԷԶ

բօսթա վաքօրլարը

Մէսաժրրի իտարէսի՝ Տէրսաատէթ վէ Մարսիլիա արասընտա իյլէթտիկի բօսթա վաքօրլարընն թարիֆաօրնտա պու քէրրէ պէրվէճհէր ամի պաղը թաատիլաթ իճրա իթմիշ տիր։

Վաքօր Մարսիլիատան Տէրսաատէթէ քէմաֆիսապրգ հէր ճումաա էրթէսի ագշամպրը հարէքէթ իտուպ, սեպտեմ. 29տան իմթիպարէն թարին օլընան բօսթա վաքօրը՝ Շիրա, Սէլանիք, Գավալա, Բօրլակօս վէ Զանագգալէսինէ ուղրայաճագ տբր։

Քէզա Տէրսաատէթտէն Մարսիլեայա հէր բէնճէշնպհ կիւնէրի ագշամ սաաթ 4տէ վաքօր հարէքէթ իտուպ, հոկտեմբեր 18տէն իմթիպարէն թարին օլընան բօսթա վաքօրը՝ պիր հաֆթա Զանագգալէ, Բօրլակօս, Գավալա, Սէլանիք վէ Շիրայա ուղրայաճագ, վէ հոկտեմբեր 25տէն իմթիպարէն թարին օլընան բօսթա վաքօրը օ պիր հաֆթա Զանագգալէ, Իզմիր վէ Շիրայա ուղրայաճագ, վէ պու սուրէթլէ օն պէշ կիւնտէ պիր Իզմիրտէ, Սուրիայա կիտէն վաքօրլար թէսատիւֆ վուգու պուլաճագ տբր։

Մէսաժրրի Մարիթիմ վաքօրլարյլա Ֆրանսա չըմէնտքիերինին վագթը հարէքէթլերի եէքտիկէրէ թէսատիֆ իտէր։

Իսթէյ օլունտրգտա Մարսիլիա վէ Լիվոռնտա թէվազգուֆ իտէպիլմէք իւզրէ Սթամպօլտան տօղրու Բարիզէ գատար պիլէթլերին ֆիյաթը թէ՝ գիլ իտիլմէյ օլուպ, 1ինճի մէվգը 380 վէ 2ճնճի մէվգը 274 ֆրանգ տբր։

ԹՐԱՊԻԶՕՆ-ՊԱՖՈՒՄ

Մարսիլեատան կէլէն բօսթալար իլէ տօղրու սէ Ֆէր։

Հէր 15 կիւնտէ պիր քէրրէ ճումաա էրթէսի կիւնիւ ալաֆրանկա ագշամ սաաթ 4տէ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր, վէ կէրէք ավտէթտէ վէ կէրէք ավտէթտէ մունթազամէն Սամսուն, Ֆիրասօն, Թրբապիզօն վէ Պաֆում իսքէլէլերինէ, վէ զայրը մէճպուրի սուրէթտէ Իւնեէ, Ֆաֆսա, Օրտու, Սինօպ վէ Խէպզլու իսքէլէլերինէ ուղրար։ Սթամպօլա չարշէնպհ սապահրը մուվասէլէթ իտէր։

ՕՏԷՍԱ

Մարսիլեատան վիւրուտ իտէն բօսթա վաքօրլարը իլէ հէր 15 կիւնտէ պիր իճրա օլունը։

Սալը կիւնէրի սապահ ալաֆ. սաաթ 8տէ Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իտէր, վէ չարշէնպհ կիւնէրի Օտէսայա վասլը օլուր։ Օտէսատան բազար կիւնիւ հարէքէթ իտուպ, բազար էրթէսի Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ իտէր։

ԹՈՒՆԱ

Հէր 15 կիւնտէ պիր բազար էրթէսի կիւնէրի ագշամ ալաֆր. սաաթ 4տէ Սթամպօլտան հարէքէթ իտուպ, էնանի ագիմէթտէ սուրէթը մունթազամէտէ Գուրկաղ, Սինէ, Կալաց վէ Իպրաիլ, վէ ավտէթտէ Կալաց, Սիննէ վէ Քիւսթէնճէյէ ուղրար վէ սալը կիւնէրի Տէրսաատէթէ վասլը օլուր։

ՄԻՒՀԻՄ ՆՕԳԹԱ

Էօմիւր սիկուրթասընընն գավախտ՝ էլեէվմ ագբպէթէնտիչ քէսանընն էքսէրիսի թարաֆընտան անլաշըմը պիր քէյֆիյէթ օլուպ, չիտտի մէյատանտա սիկուրթա գումբանեասընը ընթիլապ իթմէք մէսէլէսի գալմը տբր։ Պու պապտէ օգույանկարբմզա պիր էյի նասիհաթ վէրմիշ օլմագ իչիւն, տտիա էն մունթազամ եանի էն գիյատ թէէմինաթ վէրէն գումբանեանընն թէրմիհ օլունասընը թավսիյէ իտէրիզ։ Թէէմինաթը մէգքիւրէ՝ գումբանեանընն սէրմայէսի, իհթիյաթ ագչէսի, հիսսէ սէնէտլէրինին գբյմէթի, սէնէվի թէմմթիսի, եարարը իշլերին մրգաարը, վէ էչհասբ պիր գումբանեանընն էյի հալտէ պուլընտրգընը իրտէ իտէն հէր նէվի տէլմիլ տիր։ Իտտի ԱՆԳՐԸ նամ սիկուրթա գումբանեասը՝ պալէտէ թաատատ օլունան մէկթաբը քեամիլէն հալզ օլատուրընտան, պիրթապ սարիլէրինէ բիւճհանը վար տբր։

Պունտան մատտա ԱՆԳՐԸ գումբանեասը՝ պէօյիճէք պիր թէմմթիս հասբ իթմէքտէ օլատուրընտան, մէգքիւր թէմմթիսէ եա հիսսէտար վէ եախսա սիկուրթասը սրֆամբրյա չերիք օլապիլմէք պէօյիւք պիր իգպալ սայլբր։

Էօմիւր սիկուրթասընա եազբլմագ՝ պիր ագբպէթէնտիչիք օլատուրընտան, իչէ պիր էյիճէ ակեահ օլատուգտան սօնրա եազբլմաը, վէ պէքէլնիյէն իսթիֆատէի էլտէ իթմէք իչիւն գումբանեասը էյիճէ ընթիլապ էյլէմէլի տիր։

ՊԷՕՅԻՒՐ ԷՇԶԱ. ՏԷՐՕԶԻԹՕՍԸ

Ժ. ԱԼԻՔԵԱՆ

ՊԱԼԷՐԻՅԷ ՆԵՔԱՐԻՔԸ ՁԷԼԻԼԷՍԻՆ ՄԻՒՔԻԼԱՀԷՐԻՍՏԻ

Իճզախանէմի իքի սէնէտէն պէրու Լէնի ճահիտէն Պաղչէ Գաբուսընտա ճէլալ պէյ խանընդն ալրընտա 2 նումէրօյը մազազայա նագլ իթմիշիմ տիր։ Միւտտէթը մէգքիւրէ զարֆընտա մազազամն քէչտի սընքը տախիլինտէ զայէթ մունթազամ պիր մազազայա ֆիբրաղ ու թասվիլ իթմէք իչիւն էլանն կէլէնի տիրիգ իթմէմիշիմ տիր։ Օրայա միւրաճաաթ խտէնլէր՝ էմմանընն նէֆասէթինտէն վէ ֆիյամթլարը էհվալինէ բէք զիյատ խօշնուտ օլաճաղլար տբր։ Իճզախանէի մէգքիւրտէ Ֆրանսա, Ինկիլթերա վէ Ամէրիկանընն մէշհուր թիճարէթ եվէրի եճզալարը, քիւլլիեթի լօմպարտա վէ Բէլէտիէ ֆաբրիքնի», Ղորվէկիր խալիս պալդգ եաղը, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ Հաղը իլաճլարը [սբէսիալիթէ], Տէրսաատէթտէ պալէրնանալարդն են չօզը օլմագ իւզրէ մէգթեպկէր իչիւն ֆէնընը քիմէա ալէսթի ու էտվիաթը, գոյուճաքլարը վէ «կալվանօրլարթէ» մախսուս ալէսթի վէ էճզալար, մէշհուր գանեագ ֆաբրիգալարը գանեագլարը, Ֆորտօ վէ Մալակա շարպալարը, Էվրօբա մանէն սուլարը, հրուֆթի տեքսէնիկէրի իչիւն «Ռիքել» վէ «անթիմն», ճերրահլրդա մաթթալիգ հէր նէվի լսանիգ էտէվթի, սբէչար տիւքբեանլարընտա գուլլանրլամագ լէվազիմաթ, թօբասն սամբրմագ իւզրէ պէշ շիշէլէր, տաֆիի թէսֆիֆիւն (անթիսէբթիգ) ուսուլի իւզրէ թէրթիպ օլունմշ Լիսթեր բամպուգլարը վէ զայրիհիմ վէ զայրիհիմ պուլընը։

Հէր թարաֆտան սբբարբշ գապուլ օլունրպ տօղրուճա իրսալ օլանը, վէ միշհերիլէրին պիթիեէրիւպ միշահէտ իթտիքլերի իւզրէ, ուզագ մահալլէրէ կիտէճէք օլան մալլար քէմալը տիգաթ վէ ինթիսիլ իլէ եէրլէշիրիլիր։

Մաղազամա Եվրօբատան խասսէթէն կէթիրթտիրիմիշ վէ ազամ աչը իչիւն եաբբրմշ մանուն սահի պուլրնրպ, պու մանուն պաղէպանլարը վէ պաղչէ մէրագլալարընն իչինէ բէք զիյատ եաբար։

ՖՐԱՆԳՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

Իսթիպպալ թէէմինի իչիւն Պուսաբէ-թատ բէյանգօլու սիկուրթա շիրքէթի։

1857ում Ալսթրիա-Մանահսթան իմբէրաթօրլրը թարաֆընտան 7658 նումէրօյը ֆէրման իլէ թէէսիս օլունմշ տբր։

Շիրքէթին սէրմայէսի	20,000,000 ֆրանգ
Մէվճուտ սանտրգ	10,000,000 »
Իհթիյաթ ագչէսի	12,000,000 »

Ումում Շարգ վէ Թիւրքիա իչիւն Տէրսաատէթատ Տիրէքթօր Մ. Էօժէն ԲԱՐԱՐՕՐ
» » » » Սէր միւֆէթթիշ Մ. ԳԱԶԱՐԻԹ ԵԱԶԸՃԵԱՆ
ԹԻՒՐԿԻԱ Վէ ՄԸՍԸՐ ՃԻՒԹԼԷՐԻՆՏԷ ՊԷՕԳԻՒՐ ԱՃԷՆԹԷԼԷՐ

Իսքէնտէրիյէ վէ Գահիրէ իչիւն՝ Մբսբը Պանգասը. Պէրութատ Օսմանլը Պանգասը. Սէլանիքգ տէ՝ Ալլեթթինի Պանգասը. Իզմիրտէ՝ Թիճարէթը միւթէպէրրանընան Պոլէօզանն վէ Պարգճեան. Հալէպտէ՝ Գէորգ վէ Սահակ Սէթեան. Ադանատա Գասպարեան վէ Տամլամնեան. Ամասիա՝ վ Սպարթատա՝ Շերէֆէտտին վէ Տէրուէնտ. Թրապիզոնտա՝ Օսմանլը Պանգասը. Ագշէհիրտէ՝ Եօռկանճը օղլու Մուրատ. Խարիռէտէ՝ Օսմանլը Պանգասը վէ զայրիհիմ։

Ֆրանգօ-Հօնկրուազ իսիմիգ իսթիգպալ շիրքէթի զայէթ սուհուլէթլի սուրէթտէ թէէմինաթ սիկուրթասը իլէ մէշղուլ օլմագտա տբր։ Կէրէք պէօիւք ատամլար վէ կէրէք էրքէք վէ գէզ չըճուգլար իչիւն պիր վագթը մուսալյէտէն սօնդրա, էվվէլճէ գարարիր օլան պիր վագթը էօռնէճիւրտ։

Զանն իտէրիգ ուզգան պոյրը Հղպահնա միւհիմճ տէյիլ տիր։ պիր ֆամիլեանընն պաշընպուսլընան վէ եախսա ջօլուգ չօճուգը օլան պիր բէտէրին, կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք պայ ու ե վ լարընն իսթիգպալը թէէմինի իչիւն տիշչիմէտէն։ չիւնքի պիր ատէտին նասրլ քի կենդանիկի օ-լուբ, էշլէճէ տահի իհթիյարլըզը օլաճագ տբր։ Իրեմէ պուենարընն տէճի չարէսի իչիւն պու շեր-քէթի հէր պիր գալանլարը վէրմիշ տիր։ սէէնէլիք ուշագ վէ կէօզվ կէօրիւմէգ պիր մրգաար ագ-չէնին շիրքէթին սանտրգընա թէպլիմ օլաճագ իւզրէ, չիւնքի հէչ պիր ատատ պէկէպ վագթը մրուրի իլէ նէ հալ քէսպ էլլէյճէնէ քէնտի իսթիգպալի, վէ եախսա կենդ եարընատա վէճմի իթտիքտէն սօնդրա նէ օլաճագ քէնտի այալ ու էվլատլարընն հալի. անդն իչիւն մուգատտէթ պիր պօրճ տրբ պէհէր որնգիֆատ պուլունան պիր ատէտ իչիւն շիմտիտէն իսթիգպալին թէէմինի. Էվրօբանընն հէր պիր ճէհէթինտէ վէ հէր պիր հնբքիսէթինն թասլիբ իտարէսինտէ իսթիգպալ թէէմինի իչիւն հիսապպրը շիրքէթլէր պուլընմագտա տբր, վէ բէհպէրբ կիւրուհնտէն պաշլայարագ իմբէրա-թօրլար իլէ իմբէրաթօր եվլատլարը վէ խանէտանը իսթիգպալ սիկուրթասընա տահիլ տիրլեր։ Ինչ-թէ պու շիրքէթլէրին են ճէսիմ վէ էն միւթեպէր վէ Էվրօբանընն հէր պիր պէօյիւք պանգալարընտան թաստիգ օլունմշ օլան, վէ սահիհն Ալսթրիա-Մանահսթան Հիւքիմէթինին «գանոնլարը» պուլունան պուլունան վէ 31 սէնէկերտէն պէրու տեվամ իթմէքտէ օլան Ֆրանգօ-Հօնկրուազ սիկուրթա շիրքէթի թիւրքիանընն բայիթիթթը պուլունան Տէրսաատէթտէ տահի 1880 սէնէսինտէն պէրու պիր միւտիրիյէթ թէէսիս իթմիշ տիր։

1. Շիրքէթին իսթիգպալ թէէմինի իչիւն եարարը մուսամէլաթընտա ֆազլա օլարագ սէնէտ պիր տե գուրա քէշիտ իտէր պլանքը. քեանունը սանինին 30ընտա, Ալսթրիա-Մանահսթան տեվվէթինին մուգավվէլաթ մուհարրիրլիրին վէ մալիյէ նազրլրը թարֆը իտարէսինտէ. պէհէր գա-զանան նումէրօ մանքթաբա 100էր ընկիլիզ լիրասը եանի 2500 ֆրանգ գազանճագ։

2. Սիկուրթա սէնէտինտէ մահսուսլ օլարագ 3 սէնէլիք վէրկիլէր վէ եախսա տտհա զիյատ էօ-տէնմշ օլաբ իսէ Համիլինին շիրքէթտէն իսթիգրազ իմմէքլիկէ Հազգ ու սէլսէհիյէթի օլաճագ տբր։ սէնէլիք ֆայիզ եիւզտէ 6յը կէչմէյէրէք։

Պու շիրքէթ եանկին վէ տէնիզ սիկուրթասը մուսամէլաթը իլէ տահի մէշղուլ տբր։

Շիրքէթին միւթեպէր վէ թէէմին օլունմագ իւզրէ տէվվէթը Ալիէնին Տէրսաատէթտէ մէրքեզի պուլունան Օսմանլը Պանգասընը թասվիյէ էլլէրիզ։ վէ եախսա Էվրօբանընն էն մէշհուր վէ տէրքեզ Տէօսսընտաքի մաղազայա միւրաճաաթ իթմէլէրի րէճա օլունը։

Ումում Թիւրքիա իչիւն ամէնթէ վէ տէբզիթօճը՝ Պէյօղլունտա Սիթէ տ'Ալէպտէ նումէրօ 9 Նաթալի Գանծիւք էճզախանէսինտէ։

Լ. Ա. ԺՈՒՎԱՆԹԻՆ

ՏԱՒՈՒՄ ՍԻՒԶԷԼԼԻԳ

ՍԱՁ ՎԷ ՍԱԳԱԼ ՊՕՇԱՄԱԳ

Սաչ վէ սագալը թէճտիտիկ մախսուս օլան իչպու նէվիճատ իլան՝ գուրշուն թուզընը վէ ճէկէնէնէմ թաշընը հավի օլմայրպ, հէվան գու